

VUOSIKERTOMUS 2024

MTK-Pohjois-Savo ry

107. toimintavuosi

OTA YHTEYTTÄ

Kuvassa johtokunnan jäsenet kesäkuussa 2024

Puheenjohtaja

Perttu Sirviö, Iisalmi,
puh. 050 323 6191, perttu.sirvio@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Noora Räsänen, Leppävirta
Puh. 040 154 1234, noora.hj.rasanen@gmail.com

Johtokunnan muut jäsenet:

Lassi Heiskanen, Vieremä, puh. 040 559 1695
Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi, puh. 050 308 1334
Atte Kiiski, Nilsiä, puh. 0400 982 485
Tiina Korhonen, Vesanto, puh. 040 828 1919
Janne Sirviö, Juankoski, puh. 040 0465738
Harri Tuomainen, Siilinjärvi, puh. 050 516 3518
Jouko Åkerlund, Vieremä, puh. 040 554 8373

Kansilehden kuva: Valoa ja Virtaa -tapahtumasta Leppävirralta. Kuvassa Heikki Laitinen, maatalousyrittäjä Leppävirralta. Kuvaaja Noora Räsänen.

Toiminnanjohtaja	Jari Kauhanen Puh. 040 505 6718
Järjestöasiantuntija	Krista Autio Puh. 050 477 5100
Toimistos sihteeri	Susanna Purhonen Puh. 044 413 3501, 30.4.2024 asti
Aluepäällikkö	Sirpa Lintunen Puh. 0440 843352
Järjestöagronomi	Heini Mämmi Puh. 050 434 6943, 31.1.2024 asti ja 1.8.2024 alkaen
Projektipäällikkö Kannattavuudella jatkuvuutta-hanke	Anne-Mari Heikkinen Puh. 044 705 0401 1.8.2024 alkaen
Projektiasiantuntija Kestävä maatalousmuoviketju -hanke	Noora Räsänen Puh. 040 154 1234

Postiosoite Savonkatu 18 C 25, 70110 KUOPIO
Sähköposti pohjois-savo@mtk.fi tai etunimi.sukunimi@mtk.fi
Kotisivut <https://pohjois-savo.mtk.fi/>
Facebook www.facebook.com/mtk.pohjoissavo/
Instagram www.instagram.com/mtk.pohjoissavo/

TERVEHDYKSET	5
MTK-Pohjois-Savon puheenjohtajan tervehdys	5
MTK:n puheenjohtajan tervehdys	6
TOIMINTA VUONNA 2024	7
POIMINTOJA VUODEN 2024 TOIMINNASTA	8
KOKOUKSET	10
MTK-Pohjois-Savon kevätkokous	12
MTK-Pohjois-Savon Syyskokous	13
MAASEUTUNUORTEN TOIMINTA POHJOIS-SAVOSSA 2024	16
MTK-POHJOIS-SAVON HANKKEET	19
EDUNVALVONTAA VALIOKUNTIEN KAUTTA	20
Elinkeinopolitiikka ja yrittäjyys valiokunta	20
peltokasvivaliokunta	23
Lihavaliokunta	24
Maitovaliokunta	24
Luomuvaiokunta	26
Osaaminen ja hyvinvointi valiokunta	27
Kuluttajatyövaliokunta	28
LIITON HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT 2024	31
Johtokunta	31
MTK:n työryhmät ja valiokunnat	32
Edustajat muissa yhteisöissä	33
Toimihenkilöt	34
TILASTOJA MAATALOUESTA POHJOIS-SAVOSSA	38
Tuotannon rakenne ja määrä	38
Omistajanvaihdokset ja investoinnit	39
Puuraaka-aineen tuonti alhaiselle tasolle	41

TERVEHDYKSET

MTK-Pohjois-Savon puheenjohtajan tervehdys

Vuosi 2024 alkoi Suomessa vauhdikkaasti presidentinvaalien tiimoilta. Keskusteluissa ja vaalipaneeleissa maa- ja metsätalous jäi, toki odotetustikin, vähän pienemmälle huomiolle, sillä presidentin toimivalta on ulkopoliitikassa, ei maan sisäisissä asioissa puolustusta lukuun ottamatta. Suomen kokonaisturvallisuuden malli, jossa elintarviketuotannolla, metsällä sekä turpeella on energian tuotannon kannalta ratkaiseva osa, toi kuitenkin oman osansa tähän keskusteluun ja tasavallan presidentti on tuonut kannanotoissaan esiin maatalouden merkitystä huoltovarmuudelle.

Saimme seurata pääasiassa eri sosiaalisen median kanavista, kun keskieurooppalaiset kollegamme tukkivat teitä ja osoittivat mieltään kaupunkien keskustoissa. Syyt vaihtelivat maittain ja jossain pääpaino oli polttoaineen verotuksen muutoksissa ja osassa tyytymättömyys hallituksen ja/tai EU:n politiikkaan. Protestit olivat näyttäviä ja lienevät omalta osaltaan olleet vaikuttamassa EU-vaalien lopputulokseen sekä uuden komission ohjelmatyöhön. Suomessa viljelijöiden tyytymättömyys kohdistui ruokaketjun epäreiluun tulonjakoon ja härmistyi traktorimarsseiksi kolmella eri paikkakunnalla.

MTK-Pohjois-Savo yhdessä muiden IKS-liittojen kanssa järjesti tapahtuman Kuopion torille, jonne traktoreita tuli kuutisen kymmentä ja osallistujia sekä yleisöä kertyi torin täydeltä. Tapahtuma oli erittäin onnistunut ja huomioitiin laajasti eri tiedotusvälineissä. Osoitimme traktorimarssilla, että saamme äänemme kuuluviin positiivisen tapahtuman avulla ja mikäli se ei riitä, työkalupakissa riittää välineitä myös toisenlaisiin toimiin. Uskallan sanoa, että äänemme kuultiin myös Arkadian mäellä, sillä kehysriihen kovassa paineessa maatalous jätettiin leikkausten ulkopuolelle. Kiitos vielä kerran kaikille tapahtumaan osallistuneille, erityisesti traktorilla paikalle saapuneille!

Eurovaalit ovat erityisesti maaseudulla asuvien ja yrittävien kannalta erittäin merkitykselliset vaalit. Tämän vuoksi järjestömmme oli vahvasti mukana vaaleissa kaikilla tasoilla. Keskusliitto julkaisi vaaliohjelman 10 teesiä elävälle Euroopalle, jota Pohjois-Savossakin markkinoitiin niin jäsenille kuin ehdokkaille. Saimme Pohjois-Savosta vahvan maa- ja metsätalouden osajaan parlamenttiin, kun Elsi Katainen valittiin jatkamaan työtään maatalousvaliokuntaan.

Toimintavuoden loppupuolta väritti muun muassa Savo24-harjoitus, jossa MTK-Pohjois-Savon osana oli harjoituksen aikana luoda tilannekuvaa alkutuotannon tilanteesta viranomaisille. Harjoitus oli erittäin mielenkiintoinen ja toi esiin uusia näkökulmia maatalojen toimintaedellytysten turvaamiseen poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa. Maatalousyrityksiä voisi laajemmin kuin tällä hetkellä tapahtuu, hyödyntää yhteiskunnan varautumisessa erilaisin keinoin, muun muassa polttoaineen säilytyksen tai muiden tuotantopanosten varastoinnissa.

Tällä hetkellä Euroopan turvallisuustilanne näyttää valitettavasti siltä, että erilaisille varautumisharjoituksille niin yhteiskunnan kuin yksittäisten maatalojenkin osalta on tilausta myös jatkossa. Varautumisessa on syytä pitää mielessä monenlaiset skenaariot luonnonilmiöistä poikkeusoloihin. Viisas varautuu!

Yhdysvaltain presidentiksi valitun Trumpin toimet ovat herättäneet paljon hämmennystä ja pelkoa Euroopassa, sen verran poukkoilevaksi Yhdysvaltain politiikka on muuttunut. Hyvää tässä kaikessa on se, että Euroopassa on vihdoinkin herätty ottamaan itse enemmän vastuuta puolustuksesta ja omavaraisuudesta. Poliittiset mannerlaatat ovat nopeassa liikkeessä ja viikossa tuntuu nyt tapahtuvan enemmän kuin aiemmin vuodessa. Kaiken tämän myllerryksen keskellä on syytä pitää mielessä se, mihin itse voi vaikuttaa ja keskittyä siihen. Pidetään pää kylmänä ja sydän lämpimänä.

Kiitos kaikille liiton toiminnassa vuoden aikana mukana olleille jäsenille, luottamushenkilöille ja yhteistyökumppaneille. Sekä erityisesti toimihenkilöille. Yhdessä saamme aikaan vaikuttavaa edunvalvontaa!

Perttu Sirviö

MTK-Pohjois-Savon puheenjohtaja

MTK:n puheenjohtajan tervehdys

Edunvalvonnassa riittää työsarkaa. Loppu ei edes häämötä, eikä tarvitsekaan. Kun on etuja valvottavana, ongelmia ratkottavana ja kehitystä luotavana, niin elinkeinolla on toivo ja tulevaisuus. Näin on suomalaisen maa- ja metsätalouden kohdalla.

Monet kysymykset, kuten maatalouden kannattavuus ja rakennemuutoksen tuska, tuntuvat iäisiltä. Luovuttaa ei silti saa, vaan on jatkuvasti etsittävä keinoja parantaa jäsenten tilannetta.

Politiikka ja kaikenlainen yhteiskunnallinen vaikuttaminen on perinteisesti ollut MTK:n vahvinta osaamista. Usein saamme kehittämiämme aloitteita valmisteluun niin kotimaassa kuin EU:ssa. Yhtä usein joudumme torppaamaan maaseudulle haitallisia avauksia.

Työmme alkaa yleensä hallinnon valmisteluryhmissä, joissa vaikuttaminen on tehokkainta. Vaikuttamistyö jatkuu aina viimeiseen nuijankopautukseen. Monesti saamme lakeihin parannuksia vielä eduskunnassa tai Euroopan parlamentissa.

Vuoden 2025 alkuun on jo saanut ilahtua monesta edunvalvontavoitosta. Esimerkkeinä voi mainita metsävähennyksen noston ja lunastuslain etenemisen. Metsäkatoasetuksen katastrofi navettarakentamiseen on selätetty luovalla ratkaisulla. Uskon, että alkanut vuosi tuo vielä lisää hyviä tuloksia.

Viimeisen vuosikymmenen aikana MTK on etsinyt ja löytänyt uusia uria markkinavaikuttamisessa. Jäsenyrityksemme tarvitsevat lisää rahaa markkinoilta. Puumarkkinoilla on hyviä toimintamalleja kilpailuttamisessa ja markkinatiedon jakamisessa. Ruokamarkkinoilla lainsäädäntö etenee. Tavoitteena on reilummin toimivat markkinat. Tuottajaorganisaatiot ovat mahdollisuus viljelijöiden markkinavoiman lisäämiseen. Tämänkin puolesta on taisteltu vuosikymmen.

Eriyisen mielissämme voimme olla siitä, että ruokaviennin määrää ja tuottoja ollaan nyt nostamassa uudelle tasolle. Tämä on elintärkeää maatalousyrittäjän kannalta. Kasvu ja kannattavuus tarvitsevat vientiä. Jos ollaan vain kotimarkkinoiden varassa, niin neuvotteluasema kauppaa vastaan ei ole kaksinen.

Toimintakertomuksessa hyvästellään mennyt vuosi, kerrataan tärkeimmät tapahtumat ja luodaan katse tulevaan. Vuodesta 2024 nostan esiin EU:n muodonmuutoksen. Eurooppa on vihdoin ja viimein kääntymässä suuntaan, jota MTK on vaatinut jo useamman vuoden ajan.

Kriisit maailmalla ja Euroopassa sekä maailmanjärjestyksen muutos ovat herättäneet EU-päätäjät. On tajuttu, että emme pärjää pelkästään säätelemällä ja raportoimalla. Uuden politiikan avainteman ovat turvallisuus, kilpailukyky ja kestävyys. Nämä kärjet sopivat myös suomalaiselle maaseudulle.

Itä-Suomi on saanut kärsiä Venäjän toimista. MTK on ajanut Brysselissä vahvasti erityistä EU:n itäisen ulkorajan ohjelmaa, jolla kompensoidaan alueiden menetyksiä ja luodaan talouskasvun edellytyksiä. Vahva aluetalous on mitä tärkeintä turvallisuuspolitiikkaa. Se on vihdoin tajuttu.

Maailma on muuttunut epävakaaksi ja jopa pelottavaksi. Tästä huolimatta, tai oikeastaan tämän takia, meidän on määrätietoisesti tehtävä töitä vakaan ja menestyvän maaseudun eteen.

Suuret kiitokset MTK Pohjois-Savon väelle työstänne oman kotiseudun ja isänmaan puolesta!

Juha Marttila

MTK:n puheenjohtaja

TOIMINTA VUONNA 2024

Vuosi 2024 oli MTK-Pohjois-Savon 107. toimintavuosi. Yhdistys on perustettu 16.9.1917 ja toimialueena on Pohjois-Savon maakunnan alue, lukuun ottamatta Joroisten kuntaa, joka siirtyi Pohjois-Savon maakuntaan vuoden 2021 alussa. Liiton jäsenenä on 20 MTK-yhdistystä, joilla oli 2 940 jäsentilaa ja niillä oli 3 039 vastuuhenkilöä ja 4 382 osakasta tai perheenjäsentä. Henkilö-, opiskelija- tai yhteisöjäseniä yhdistyksissä oli 170 ja kunniajäseniä 21. Yhteensä jäseniä oli vuoden 2024 lopussa 7 612.

MTK-Pohjois-Savon alueella peltoa viljelevillä jäsenillä (2 178 maatilaa) oli keskimäärin 49 hehtaaria peltoa ja 65,5 ha metsää. Jäsenillä oli peltoa 106 789 hehtaaria ja 192 471 hehtaaria metsää.

MTK-Pohjois-Savon yhteisöjäseniä olivat Itä-Suomen sikatalouskerho, Lihakunta, LähiTapiola ryhmä, Osuuskunta Maitosuomi, Osuuskunta Maitomaa, ProAgria Pohjois-Savo ry, Savon Lihanautakerho ry ja Suonenjoen Seudun Marjanviljelijäin yhdistys r.y. (SSMY)

Luottamus- ja toimihenkilöt osallistuivat vuoden aikana laajasti maakunnan kehittämistyöhön eri yhteisöissä, esimerkiksi Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR) ja elinkeinoelämän kokouksissa. Pohjois-Savossa toteutettavien hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn osallistuttiin 15 eri hankkeessa. Toimihenkilöt osallistuivat lisäksi yhteistyöryhmien kokouksiin mm. vesiensuojelussa, jäteasioissa, lomituksessa, maatalousalan opetuksessa, työvoiman hankinnassa ja työterveyshuollossa. Viljelijöille oli tarjolla viidettä vuotta MTK-Pohjois-Savon kilpailuttamat työterveyshuoltosopimukset. Yhteistyökumppanit olivat Järviseedun/Kallaveden työterveys Oy:t, Mehiläinen Oy ja Terveystalo Oy.

Seitsemän MTK-yhdistystä kokousti sekä kevä- että syyskokouksen ja 13 yhdistystä toimii yhden vuosittaisen kokouksen sääntöjen mukaisesti. Liiton toimihenkilöt osallistuivat kaikkien yhdistysten kokouksiin.

MTK-Pohjois-Savon nettisivuilta jäsenet ja muut toiminnasta kiinnostuneet pystyivät seuraamaan maa- ja metsätalousalan uutisia ja saamaan ajankohtaista tietoa. Jokapäiväisessä viestinnässä käytettiin Facebook-sivua, jolla oli vuoden 2024 lopulla 2 766 seuraajaa eli 181 seuraajaa enemmän kuin vuoden 2023 lopulla. Instagram-tilillä oli vuonna 2024 1024 seuraajaa eli 161 seuraajaa enemmän kuin vuonna 2023. Jäsenyhdistyksille ja jäsenille tehtiin kohdennettua viestintää sähköpostilla.

Viestintäkanava	Seuraajat 2023	Seuraajat 2024	Muutos
Facebook	2585	2766	+181
Instagram	863	1024	+161

Taulukko 1. Facebook ja Instagram seuraajamäärien kehitys.

MTK-Pohjois-Savo muutti toukokuun alussa takaisin vanhaan toimistoonsa osoitteeseen Savonkatu 18 c, jossa työskentelevät MTK-Pohjois-Savon toimihenkilöiden lisäksi Maaseutuammattiin ry:n toimihenkilöt. Kiitos kaikille, jotka ovat lähettäneet toimistoomme vapaakappaleet sanomalehdistä.

Sodalla on ollut huomattavat vaikutukset maailmanmarkkinaan ja myös Suomen markkinatilanteeseen. Maatalouteen vaikutuksia hyökkäyssodasta ovat olleet kasvaneet ja nopeatempoisesti liikkuvat kustannukset sekä vaikeudet kausityöntekijöiden rekrytoinnissa. Hintapainekustannuksissa alkoi hellittää, mutta monet kustannukset jäivät korkealle tasolle. Maataloustuotteiden hinnat kääntyivät laskuun.

Kustannusten rajun nousun aiheuttamat vaikutukset maatalouden harjoittamiseen sekä uuden maatalouspolitiikan CAP27 tukien aiempia vuosia myöhäisemmät maksuaikataulut olivat syynä Ruokamarssin järjestämiseen.

POIMINTOJA VUODEN 2024 TOIMINNASTA

Maaliskuussa järjestimme **Ruokamarssin** (Kuvat 1-4) Kuopion torilla, jonne kokoontuivat maatalousyrittäjät Etelä-Savosta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Karjalasta oman maakunnan lisäksi. Paikalle tuli noin 60 yrittäjää traktoreilla. Ruokamarssin tarkoituksena oli herätellä niin päättäjiä kuin kuluttajia suosimaan suomalaisen ruuan kuluttamista. Torille tuli myös runsaasti kuluttajia kiittämään suomalaisen ruoan tuottamisesta ja kannustamaan viljelijöitä.

Kuva 1 ja 2. Traktorimarssin väkijoukkoa.

Kuva 3. Traktoreihin oli kiinnitetty näyttäviä kylttejä.

Kuva 4. Puheenjohtajamme Perttu Sirviö kuvassa Tero Lahden ja Ahti-Pekka Vornasen kanssa mukana traktorimarssilla.

Elokuussa osallistuimme perinteisesti Kuopion torilla järjestettäviin Elonkorjuujuhliin sekä Kivennavan metsäiltamiin. Lisäksi elokuussa oli järjestöasiantuntijoiden koulutus Porissa. Elokuussa pidettiin myös kansanedustajatapaaminen Savo-Karjalan kansanedustajille, jonka järjesti liiton kanssa yhteistyössä MTK-Suonenjoki. Vierailimme Suonenjoella Maitomaan ja Pakkasmarjan tehtaalla sekä Soirion marjatilalla. Tapahtumaan kutsuimme mukaan myös europarlamentaarikko Elsi Kataisen.

Kuvat 5–8. Kuvia Suonenjoen kesäpäivältä.

Yhdistyksiä kannustettiin organisoimaan Kokkaa kotimaista-ruokatarvikkeet yläkoulujen kotitalousryhmille. Puolet MTK-yhdistyksistä toimitti Kokkaa kotimaista –raaka-aineet kouluille, suurimman työn teki MTK-Kuopio, jonka ansiosta 590 oppilasta pääsi kokkaamaan naudanlihaa lisukkeineen.

Itä- ja Keski-Suomen (IKS) toimihenkilöt kokoontuivat toimihenkilöpäiville Kuopioon elokuussa 2024. Toimihenkilöpäivillä suunniteltiin yhteisiä tulevia tapahtumia. Puijon upeat maastot tarjosivat virkistätymismahdollisuuden toimihenkilöille.

Kuva 9. IKS toimihenkilöt Puijolla.

Pohjois-Savon toimihenkilöt osallistuivat Nurmeksessa järjestettyyn maaseutuparlamenttiin. Maaseutuparlamentissa oli mukana nuorisopoliittiset järjestöt, sidosryhmiä, kansanedustajia sekä maatalousyrittäjiä. Krista oli mukana kirjoittamassa maa- ja metsätalousministeriön julkilausumaa, Heini

osallistui paneelikeskusteluun ja Anne-Mari veti yleisölle esitelmää. Lisäksi osallistuimme kehittäviin työpajoihin, joista sai ammennettua paljon uutta osaamista omaan työhön ja joissa toimimme sidosryhmille maatalousyrittäjien, metsänomistajien ja maaseudun näkökulmaa.

Lokakuussa osallistuimme Savo 24 valmiusharjoitukseen, jonka seurauksena opimme paljon poikkeusolojen toiminnasta. Marraskuussa järjestimme puheenjohtaja-sihteeripäivän Lapinlahdelle Jokinin matkailuun. Koulutuspäivän päätemana oli varautuminen ja huoltovarmuus, jossa pureuduimme vielä siihen, mitä kaikkea valmiusharjoitus meille opetti. Pertti Hakanen MTK-Keskusliitosta oli mukana koulutuspäivässä. Marraskuun lopussa osallistuimme AgriFood Future -tapahtumaan Savonian lisalmen kampuksella. Tapahtumassa olimme näytteilleasettajana ja osallistuimme myös paneelikeskusteluun sekä ohjelman pitoon.

KOKOUKSET

3.1.2024 Järjestäytymiskokous

Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin Perttu Sirviö lialmesta ja varapuheenjohtajaksi Noora Räsänen Leppävirralta. Kokouksessa nimettiin vuodeksi 2024 liiton valiokunnat, työryhmät ja edustukset. Kokouksessa käsiteltiin liiton kevätkauden toimintaa 2024.

11.3.2024

Kokouksessa käsiteltiin liiton tilinpäätös ja vuoden 2023 toiminta.

9.4.2024 MTK-Pohjois-Savon toimisto

Kokous oli yhteinen Pohjois-Savon alueen valtuuskunnan jäsenten kanssa. Kokouksessa käsiteltiin valtuuskunnan kokouksessa esille otettavia edunvalvonta-asioita ja järjestötoimintaa.

Johtokunta päätti kahdesta aloitteesta. Johtokunta kävi keskustelun eläinlääkintäaloitteesta etädiagnostiikan käyttöönotosta ja totesi sen erittäin tarpeelliseksi. Johtokunta kävi keskustelun nuorille jyvityistä valtuuskuntapaikoista, joihin nuoret itse valitsivat edustajat. Perusteluna on se, että näin nuorten ääni saataisiin paremmin kuuluvaan valtuuskunnassa. Johtokunta päätti tehdä myös tästä asiasta aloitteen. Pohjois-Savossa on ollut jo pitkäaikaisena käytäntönä, että yksi Pohjois-Savon paikoista kuuluu nuorelle.

Johtokunta keskusteli tilojen kannattavuustilanteesta ja julkisuudessa Luken esittämistä arvioista sekä eri tilastointitavoista. Kuluttajat painottavat hintaa ostopäätöksessään, mutta kaupat vaativat tuottajilta yhä enemmän vastuullisuutta. Maatalousministeri on painottanut tulevaa kehysriiheä ajatellen, ettei maatalouden tuista leikata. Johtokunta keskusteli, onko mahdollista vielä saada muutoksia tukimaksatusten aikatauluun tälle vuodelle. Johtokunta keskusteli myös vuonna 2025 alkavasta korvauskelpoisuuden jakamismahdollisuudesta.

Aurinkopaneelialueita on tulossa isoja alueita kuntakohtaisesti. Tämä vaikuttaa alueellisesti karjatiloihin, jotka tarvitsevat vuokratiloja lannanlevitysalaksi ja rehuksi. Aurinkopaneelialueet vievät myös kapasiteetin potentiaalisilta maatilakokoluokan energiainvestoinneilta, koska siirtolinjan kapasiteetti on jo täysin käytössä. Johtokunta pohti, olisiko paneelialueen kaavoitus hyvä vai huono asia maatalouden kannalta.

Mhy-kenttä on tehnyt aloitteen sääntömuutoksesta, joka muuttaisi jäsenmaksuperusteita. Mikko Vauhkonen esitteli aloitteen sisältöä johtokunnalle, mutta johtokunta ei nähnyt itse aloitetta. Aloite on lähtenyt Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Savolta.

4.6.2024 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja etäkokous Teams

Kokouksessa käsiteltiin maatalouspoliittista tilannetta ja toteutunutta toimintaa ja annettiin tilannekatsaus talouden toteutumasta. Lisäksi käsiteltiin hankevalmistelun tilannetta ja päätettiin Oiva-jäsensihteeripalvelumallista yhdistyksille.

Johtokunta käsitteli maatilojen rahoitustilanteeseen liittyvän rahoituskyselyn tulokset. Todettiin, että tulokset on toimitettu maa- ja metsätalousministerille. Ministeri käy keskustelua tulosten pohjalta myös pankkien kanssa maatalouden tilanteesta. Kyselyn tuloksista tuli myös mediahaastatteluja. Johtokunta totesi, että viljelijätukihaussa on rauhallista. MTK:n jäsensivuille päivittyy keskiviikkoisin viljamarkkinakatsaus. EU-vaalit ovat tärkeitä viljelijöille ja johtokunta kannusti kaikkia äänestämään vaaleissa.

13.8.2024 Johtokunnan vierailu MTK-Suonenjoen ja Maitomaan vieraana

Kokousväki vieraili Maitomaalla, Pakkasmarjalla sekä Soirion marjatilalla. Vierailussa olivat mukana kansanedustaja Markku Siponen ja Europarlamentaarikko Elsi Katainen sekä Pohjois-Savon maaseutunuoret.

19.9.2024 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja Teams

Kokouksessa käsiteltiin vuoden 2025 talousarvio ja toimintasuunnitelman päälinjat. Johtokunta kävi myös strategian toteutumista ja päätti itsearviointin toteuttamisesta. Johtokunta päätti yhteisöjäsenmaksut ja teki linjaukset liiton henkilöstöstä ja toimihenkilöiden tehtävistä, sekä esitykset MTK:n valiokuntiin ja verkostoihin. Johtokunta teki tilannekatsauksen sadon määrästä ja laadusta. Satotilanne vaikutti kokonaisuutena hyvältä Pohjois-Savossa. Tilojen taloustilanne jatkuu edelleen tiukkana. Johtokunta kävi myös läpi toimenpiteitä itäisen Suomen ohjelmaan ja siihen vaikuttamista.

12.11.2024 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja etäyhteys Teams

Kokous oli yhteinen Pohjois-Savon alueen MTK:n valtuuskunnan jäsenten kanssa. Kokouksessa käsiteltiin valtuuskuntaan vietäviä asioita ja niistä käytäviä puheenvuoroja.

Johtokunta kävi läpi MTK:n vuoden 2025 toimintasuunnitelman strategiapainotukset ja keskustelu painottui maatalousrahoituksen saatavuuteen ja harmaaseen suojeluun. Puolet vuoden 2015 jälkeen investointeja tehneistä maitoiloista on jonkunlaisissa maksuongelmissa. Maanomistajat kokevat olevansa voimattomia rajoituksista, jotka tulevat metsänhakuilmoituksen jälkeen. Näkemys toimintaympäristön kehittämisestä vuoteen 2028 on osa MTK:n rullaavaa strategiaa. Huoltovarmuus etenkin Itä-Suomessa on noussut erittäin tärkeään asemaan.

Johtokunta keskusteli edunvalvontamaksuesityksistä MTK:n johtokunnan esityksen pohjalta. Kokouksessa oli esillä myös MTK:n johtokunnan paikka, johon Asko Miettinen Pohjois-Karjalasta haki jatkokautta. Häntä haastavat Sanna Hämäläinen Etelä-Savosta ja Markus Kivelä Keski-Pohjanmaalta.

Linjarakentaminen etenee kiivaana Pohjois-Savossa. Seppo Niskanen kertoi maanomistajaillasta, jossa maanomistajat kertoivat esimerkkejä, miten kaavoitus on vaikuttanut heihin.

Valtuuskunta ja edunvalvonta- asioiden jälkeen kokouksen vieraan oli maakuntajohtaja Tytti Määttä. Maakunnan päätehtäviä ovat aluekehittäminen ja maakuntakaavoitus ja maakunnan yhteisen tahdon ja verkostojen rakentaja. Maakuntajohtaja hyväksyy kaikki rahoitukset valmistelujen pohjalta. Rahoitus tulee TEM kautta. Maakuntaliitto on kuntayhtymä eli kunnilta tulee perustoiminnan rahoitus. Ensi vuonna Pohjois-Savo on EU:n itä- ja Pohjois-Suomen toimiston puheenjohtajamaakunta. Pohjois-Savon viennistä 2/3 lähtee Kuopion seudun ulkopuolelta. Älykkään erikoistumisen kärjet ovat kone- ja energiateknologia,

metsäteollisuus, elintarvikkeet, hyvinvointiteknologia, matkailu, älykäs vesijärjestelmä ja biojalostus. Lähivuosien haasteina ovat osaavan työvoiman riittävyys, ikääntyvä väestö ja kuntatalous.

Maakuntasuunnitelman päivitys: kehittämisen kärjissä yhdistettäisiin metsäteollisuus ja biotalous ->bio- ja kiertotalous ja nostetaan kokonaisturvallisuus yhdeksi kaikkia toimialoja koskevaksi läpileikkaavaksi teemaksi. kaikki tilastot löytyvät Foresavo.fi- sivustolta.

Johtokunta keskusteli maakuntajohtajan kanssa myös miesten ja naisten epätasaisista määristä maakunnissa, uusista ravitsemussuosituksista, maatalousyrittäjien kassavajeesta, julkisten hankintojen kotimaisuusasteen nostamisesta ja tieverkoston isosta korjausvelasta. Yara pitäisi saada jotenkin mukaan kiertotalouteen.

19.12.2024 johtokunnan omakokous Kuopio

Kokous oli johtokunnan oma kokous, jossa toimihenkilöitä ei ollut mukana. Johtokunta käsitteli muun muassa järjestäytymiskokouksen henkilövalintoja valiokuntiin ja arvioi johtokunnan sekä liiton toimintaa.

MTK-POHJOIS-SAVON KEVÄTKOKOUS

MTK-Pohjois-Savo ja MTK-Pohjois-Karjala tekivät kevätkokoustiedotteen yhteistyössä.

Kevätkokouksen tiedote:

Elintarvike- ja metsätalouden kehittäminen mukaan itäisen Suomen ohjelmaan

Hallituksen asettamien pohjoisen ja itäisen Suomen ohjelmien valmistelutyöryhmät ja neuvottelukunnat ovat aloittaneet tai aloittamassa työtään. Työryhmien ja neuvottelukuntien tehtävänä on laatia ehdotukset alueidensa toimenpideohjelmiksi vuoden 2024 loppuun mennessä.

Ohjelmien tavoitteena on edistää pohjoisen ja itäisen Suomen mahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä taloudellisen kasvun, alueellisen elinvoiman, investointien vauhdittamisen, osaamisen kehittämisen ja työvoiman saatavuuden näkökulmista.

Venäjänsyökäissota Ukrainaan ja sen seurauksena mm. Venäjän rajan täysi sulkeminen vaikuttavat merkittävästi rajaseutujen ja koko itäisen Suomen talouteen. Toimet Venäjää vastaan ovat olleet välttämättömiä, ja ne voivat kestää erittäin pitkään. Nyt onkin saatava nopeasti toimenpiteitä ja resursseja, joilla voidaan vaikuttaa itäisen Suomen kehittämiseen ja elinvoimaan.

Ruokaturvan ja huoltovarmuuden sekä myös kokonaisturvallisuuden merkitys on huomioitava toimenpiteissä ja ohjelmassa. Tarvitsemme itäisen Suomen ohjelmaan oman ruokaketjun kasvu- ja vientiohjelman, joka omalta osaltaan edesauttaa valtakunnallisen vientitavoitteen saavuttamista. Samalla pystymme edistämään alueen huoltovarmuutta, ruokaturvaa ja elinvoimaa, jotka luovat perustan myös rajaturvallisuudelle EU:n ja Suomen itärajalla. Tavoitteen kirjaaminen osaksi itäisen Suomen ohjelmaa helpottaisi pitkäaikaisen rahoituksen keräämistä niin kansallisesti kuin EU- tasolla.

Osana ohjelmaa Itä-, Keski- ja Pohjois-Suomen maatalainvestointien tulee saada riittävät vakuusratkaisut ja avustustasoihin tulee tehdä alueelliset korotukset. Alueelle tarvitaan myös uutta elintarviketeollisuutta. Ohjelmassa pitää olla elintarviketeollisuuden toimintaedellytyksiä, kilpailukykyä ja investointeja edistäviä toimia.

Ohjelmaan tulee sisällyttää maa- ja metsätalouden kuljetuksiin tarvitseman tieverkoston perusparantaminen. Investointikohteita valittaessa tulee arvioida tiestön merkitys huoltovarmuuden ja elinkeinoelämän raaka-aineiden kuljetustarpeiden kannalta. Silloin ei lasketa pelkästään henkilö- eikä automääriä vaan kuljetettuja tonneja ja kuljetusten tuomaa arvonlisää erityisesti metsäsektorilla.

Metsien omistus on valumassa ulkomaisille rahastoille ja maakuntien ulkopuolisille omistajille. Tämä kehitys pitää saada pysäytettyä esimerkiksi verotuksellisin keinoin. Lisäksi metsäverojen palautuminen kuntiin, joiden alueella metsät sijaitsevat pitää pystyä varmistamaan. Metsäverot pitäisi kerätä sinne, minne jäljetkin jäävät omistusmuodosta riippumatta. Tällä olisi iso merkitys syrjäisten seutujen kuntataloudelle ja palvelujen rahoitukselle.

Ohjelman toteuttamiseen on saatava riittävä kansallinen ja EU- tason rahoitus.

MTK-POHJOIS-SAVON SYYSKOKOUS

MTK-Pohjois-Savon syyskokous pidettiin 5.12.2024 Juankoskella Kivennavalla.

Syyskokouksen tiedote:

Suomen olosuhteet huomioitava paremmin ravintosuosituksissa

Kestävää terveyttä ruoasta -kansalliset ravitsemussuositukset ovat saaneet aikaan laajaa keskustelua koko ruokaketjussa. Suositukset vähentävät välillisesti lihan ja maidon osuutta esimerkiksi koululaisten ja vanhusten ruokavaliossa. Suositusten mukaan lihaa ja maitotuotteita tulee korvata yhä enemmän kasvispohjaisilla tuotteilla, etenkin palkokasveilla. Suositusten pohjana on maailmanlaajuinen tutkimustieto terveellisestä ruokavaliosta mukaan lukien ruoan ilmasto- ja ympäristövaikutukset, kansainvälinen tutkimustieto ei ole kuitenkaan verrattavissa kotimaiseen tutkimukseen. Suositukset antanut asiantuntija- ja tutkijaryhmä on työssään kuullut myös koko ruokaketjun toimijoita.

Valitettavasti suomalaisen elintarviketeollisuuden ja maatalouden asiantuntijalausunnat ovat kovin huonosti otettu huomioon suosituksissa. Kestävä ja terveellinen ruokajärjestelmä on kokonaisuus, joka on niin vahva, kuin sen heikoin lenkki. Suomalaisen maatalouden kyky tuottaa uusien suositusten mukaista ruokaa riittävästi ja varmasti kaikissa olosuhteissa voi olla se heikkolenkki, joka on jäänyt asiantuntijoilta ja tutkijoilta huomioimatta.

Nurmi on satovarmin kasvi Itä- ja Pohjois-Suomessa. Nurmesta pystytään korjaamaan kolme sataa kasvukauden aikana ja satomäärät ovat kilpailukykyiset moniin muihin alueisiin ja maihin verrattuna. Märehtijät pystyvät muuttamaan nurmen ihmiselle kelpaavaksi ravinnoksi maidoksi ja lihaksi. Pohjois-Savossa maatalouden myyntituloista 80 % tulee maidosta ja lihasta, vaikka alueella on Suomen vahvin marjantuotannon keskittymä ja paljon vihannes-, avomaa- ja kasvihuonetuotantoa. Pohjois-Savon olosuhteissa ei pystytä tuottamaan satovarmasti elintarviketyöhön palkokasveja, rehuksikin rajoitetusti. Leipäviljan viljelymahdollisuudet ovat alueellamme erittäin rajalliset.

Maidon ja lihantuotannon väheneminen olisi kuolinisku jo kovasti supistuneelle elintarviketuotannolle Itä- ja Pohjois-Suomessa. Alueen elintarviketeollisuuden runko on meijerit ja teurastamot. Myös marjojen ja vihannesten jalostukseen liittyvää elintarviketeollisuutta on, mutta elintarvikemyllyjä ja kasvisproteiinin tuotantoon liittyvää teollisuutta ei ole juuri lainkaan. Alueen maatalous ei pysty lyhyellä aikavälillä muuttamaan tuotantoa niin, että se vastaisi uusiin ravitsemussuosituksiin. Kotimaista kotieläntuotantoa joudutaan korvamaan ulkolaisella kasvisproteiinin tuonnilla.

Suomeen tuodaan jo nyt ruokaa yli 6 miljardin edestä ja vienti on vain 2 miljardia. Tuonnin osuus tulisi siis entisestään kasvamaan. Tuontiruoan osalta tulee aina tarkastella myös tuotannon todelliset vaikutukset ilmastoon ja ympäristöön. Suurin yksittäinen kasviproteiinin lähde on soija. Soijan viljelyyn liittyy paljon vastuullisuuskysymyksiä. Soija on lyhyen päivän kasvi, jota voi viljellä vain hyvin rajatulla alueella. Soijan siementuotanto on keskittynyt suurelle monikansalliselle elintarvikejättille, joka hallitsee markkinoita. Soija on jalostettu geenimuuntelulla kestäväksi suurina määriä kasvinsuojeluaineita, kuten glyfosaattia, joka on Suomessa kielletty puitavilta kasveilta, mutta soijan tuottajamaissa ei. Soijaa viljellään paljon alueilla, missä on niukkuutta vedestä. Onko siis ulkomaisten kasviproteiinien, kuten soijan, tuotanto kestävä, terveellistä ja vastuullista?

Ruoka on keskeinen osa varautumista ja huoltovarmuutta. Itsenäisen maan turva on, että se voi ruokkia kansansa. Suomi on tähän pystynyt siitä lähtien, kun aloimme panostamaan nurmiviljelyyn ja kotieläintuotantoon. Tämä ruokaturvan perusta on syytä huomioida, kun teemme päätöksiä siitä, mitä jatkossa tuotamme ja syömme! Kannattaa muistaa, että kotimainen on aina turvallisin valinta!

C-liittojen toiminta

C-liitot pitivät vuoden aikana kaksi kokousta.

Kevään etäkokouksessa 21.3. valmisteltiin kevätvaltuuskunnan kokoukseen tuotavia asioita.

Ajankohtaiskatsaukset pitivät Eerikki Viljanen, Tero Lahti, Johan Åberg:

Valtuuskunnan kokouksen valmistavan keskustelun pääteemat:

- Halpuutus jatkuu ruokamarkkinoilla
- Tarvitaan lisää lisäarvollaista vientiä nopeasti
- Kannattavuus ratkaisee myös SPV tehneiden kehityksen
- Pankkien rahoitusehdot vaikeuttavat liikaa investointeja ja omistajan vaihdoksia
- Hyvin talouttaan hoitaneet tilat joutumassa pankkien tarkkailulistoille
- Vakuudet eivät riitä nuorilla viljelijöillä rakennusinvestointeihin, kun SPV kauppa vielä rasitteena. Voivat menettää Nuva tuet investoinneilta.
- Lainsäädäntötoimia kiirehdittävä viljelijän markkina-aseman parantamiseksi
- Osuuskunnat on saatava mukaan vientitalkoisiin
- Lomittajien saatavuus huolestuttaa
- Välitä viljelijästä rahoituksen varmistaminen STM:ssä
- Maksatukset ja päätökset pitää saada toimimaan nopeammin
- Järjestön sisäinen kehittämiskeskustelua on hyvin tarpeellinen, mutta sitä ei pidä käydä lehtien välityksellä

Käsiteltiin myös valtuuskuntaan tulevat aloitteet:

Syksyn kokouksessa Pihitiputaalla 15.11. oli syysvaltuuskunnan kokoukseen tuotavat asiat.

Johtokunta ehdokkaat olivat: Sanna Hämäläinen, MTK Etelä-Savo, 47.v maitotilallinen Kerimäeltä, Agrologi YAMK ja MTK:n Syysvaltuuskunnan kokouksen valmistava keskustelu:

Perttu Sirviö alusti jäsenmaksujen päivityksestä vuodelle 2025.

Ajankohtaiskatsauksessa Marttila nosti esille seuraavaa:

- MTK:n ja Mhy:n pitkän aikavälin keskustelut järjestön kehittämistä aloitetaan heti ensi vuoden alusta
- Valkoposkihanhi ja suurpetoasioiden valmistelu on kansallisesti vielä kesken vaiheessa ministeriöiden välillä
- Metsäkatoasetus jarruttaa rakennusinvestointeja edelleen. MMM ei ole saanut aikaan kansallista ohjeistusta asiasta. MTK pyrkii metsäkatoasetuksen hyväksymiseen EU:ssa, jotta ei vaaranneta vuoden lykkäystä sen toimeenpanoon.
- Ruokaketjun kasvu- ja vientiohjelman täytäntöönpano MMM:ssä on pysähtynyt virkamiesvalmisteluun. Asialla on kiire koska vientiohjelmaa ei ole ollut 2 vuoteen.
- EU:n komission ohjelmaan on kirjattu, että 100 päivän aikana pitää saada ohjelma ruuantuotannolle. Tämä luo raamit myös seuraavan CAP-ohjelman valmistelulle.
- Ilmastoasiat ja vihreä siirtymän osalta tanskan malli keskustelussa (maatalous mukaan päästökauppaan)
- Kauppasodan mahdollisuus Trumpin valinnan jälkeen. Tullikilpailu ei ole pienien maiden eikä EU:n etu. Mercosur sopimuksessa käydään kauppaa autoteollisuuden ja elintarvikekaupan välillä.
- Karjanlantapoikkeuksen käsittely on vaarassa vesittyä. MMM:n esitys: Muulle Suomelle poikkeus toistaiseksi ja saaristomeren alueelle ei lainkaan.
- Tukien uudelleen kohdennus ruuantuotantoon. Tulee vaatimaan perusteellista keskustelua siitä keneltä rahat otetaan.

MAASEUTUNUORTEN TOIMINTA POHJOIS-SAVOSSA 2024

Pohjois-Savon maaseutunuoret

”Miksi nuorten toimintaan on lisättävä resurssia välittömästi:

Koska nuorissa lepää **järjestön jatkuvuuden pohja**. Yhdistyksissä toimimisen into on ollut pitkään laantuvaa erityisesti nuorilla, maatalousala ei ole poikkeus, ja nuoret maatalousyrittäjät ovat erittäin kiireisiä. On keksittävä uusia toimintatapoja luottamusverkoston ylläpidon eteen, jolle MTK:n toiminta perustuu.”

”jotta jatkuvuus yli sukupolvien ja avoimuuden lisääntyminen toteutuisi jatkossa. Tähän tulee tarttua välittömästi järjestöremontin yhteydessä. Maaseutunuoret ovat ensimmäinen kosketus MTK:n toimintaan.”

Pohjois-Savon maaseutunuorten edustus Syysparlamentissa Jyväskylässä. Kuvassa on kaksi eteläsavolaista.

Tapahtumat:

Maaseutunuorten tapahtumat alkoivat Kuusenkaristajaisten merkeissä tammikuussa, josta saimmekin vauhtia muihin tapahtumiin valtakunnallisesti mutta myös paikallisesti. Kuusenkaristajaisissa oli erittäin iloinen ja verkostoitunut tunnelma, n. 65 henkilön voimin! Syksyllä vaalitunnelmat olivat jännittyneet, sillä Pohjois-Savosta Atte Kiiski oli ehdolla maaseutunuorten ehdokkaaksi MTK:n johtokuntaan. Syysparlamentti äänesti Matti Kelton Etelä-Pohjanmaalta maaseutunuorten edustajaksi johtokuntaan. Vuosi huipentui suuren väkijoukon siivittämään valintakokoukseen Toivalaan, jossa osallistujia oli 25 henkilöä! Joulun viettoon päästiin joulutulien sytyttämisen myötä, johon Pohjois-Savon MTK-yhdistykset olivat lähteneet erinomaisesti mukaan!

- 5.–6.2. Maaseutunuorten kevätparlamentti Laukaa
- 3.4.-5.4.2024 Kuntoremontti, Tanhuvaara.
- 5.7. Farmarissa maaseutunuorten tapaaminen
- 19.10. ManuBurgeri Helsingin konemessujen yhteydessä
- 24.10–26.10. Maaseutunuorten syysparlamentti Jyväskylässä

- 21.12. Maaseutunuorten joulutulet syttyivät ympäri maakuntaa Suomalaisen ruoan ja kotimaisuuden merkiksi.

Tapahtumat Pohjois-Savossa:

- 19.1. Kuusenkaristajaiset, Tahko
- 26.2. Kansanedustajatapaaminen Maaningalla
- 12.4. Hankifutisturnaus yhdessä Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa, Sonkajärvi
- 24.7. Kesäteatteri lislalmessa maaseutunuorille (Mooseksen perintö)
- 25.–26.8. Elonkorjuujuhla, Kuopion torilla

Muut tapahtumat ja yhteistyöt:

- 13.–14.02. Itä- ja Keski-Suomen luottamushenkilöpäivät & Tulevaisuusseminaari
- 20.3. Ruokamarssi Kuopion torilla
- 6.4. Sählyturnaus, Nurmes
- Opinnäytetöiden ideaseminaari agrologiopiskeijoille

Valiokunnan kokoukset:

- 03.01.2023 Valiokunnan kokous ja järjestäytyminen.
Puheenjohtajaksi valittiin Markus Tenhunen ja varapuheenjohtajaksi Janita Riekkinen.
Kuusenkaristajaisten suunnittelu.
- 21.2.2024 Valiokunnan kokous
Kansanedustajatapaamisen suunnittelua. Tämän lisäksi suunniteltiin tapahtuma yhteistyössä Savonian agrologiopiskelijoiden kanssa. Kokouksessa käsiteltiin myös Kuusenkaristajaisten palautetta, joka oli erinomaista.
- 13.5.2024 Valiokunnan kokous
Kokouksessa käsiteltiin kesän tapahtumia, mm. kesäteatteria ja kesäkuvakilpailua.
- 14.8.2024 Valiokunnan kokous
Kokouksen aiheena oli perehtyä ja tiedottaa maaseutunuuoria Syysparlamentista ja ehdokasasettelumatkasta.
- 9.10.2024 Valiokunnan kokous
Valintakokouksen, ELY-keskuksen vierailun ja syysparlamentin valmistelua. Kuinka Atte saataisiin voittoon?
- 14.11.2023 Valiokunnan valintakokous
Valiokunnan valintakokous järjestettiin Agrihuolto Pitkäsen saunatiloissa Toivalassa. Kokous oli erittäin onnistunut: erovuoroisia maaseutunuuoria oli 3 henkilöä, mutta 5 henkilöä oli halukkaita tulemaan valiokuntaan mukaan! Äänestyksen tuloksena valiokuntaan tuli mukaan Lauri Kajan Karttulasta. Janita Riekkinen ja Markus Tenhunen valittiin uudelle kaudelle.

Itä- ja Keski-Suomen puheenjohtaja-sihteeripäivillä Savonlinnassa maaseutunuoria.

MTK-POHJOIS-SAVON HANKKEET

Kannattavuudella jatkuvuutta-hanke

Kannattavuudella jatkuvuutta -hanke keskittyy maatalouden kannattavuuden parantamiseen kestäväällä tavalla sekä edesauttaa omistajanvaihdosten syntymistä. Hankkeessa toteutetaan erimuotoisia koulutuksia ja muuta tiedotusta. Tiedotushankkeen rahoitus tulee 100 prosenttisesti Pohjois-Savon Ely-Keskukselta. Toteuttajat ovat MTK-Pohjois-Savon lisäksi ProAgria Itä-Suomi ja Pohjois-Savon alueen maataloushallinnot. Käytännössä hanke aloitti toimintansa elokuun alussa. Hanke järjesti viisi tiedostusinfoa alv-muutokseen ja ilmastomuutokseen varautumisesta. Omistajanvaihdoksiin liittyen pidettiin omistajanvaihdosten peruspaketti ja maatilatoimintaa turvaavat asiakirjat- tilaisuudet, joissa oli mukana yhteensä 375 henkilöä. Lisäksi syksyn aikana hanketta esiteltiin yhteensä 19 eri tilaisuudessa.

Kuva. Hanketta esittelemässä AgriFood Future -tilaisuudessa olivat Heini Mämmi ja Anne-Mari Heikkinen Savonia-amk:lla lisämessä 27.-28.11.24

Maatilojen muovit kiertoon –hanke

Maatilojen muovit kiertoon (MuKi) -kehittämishankkeen 1.9.2022 -29.2.2024, tarkoituksena oli kehittää, pilotoida ja luoda uusia toimintatapoja maataloilla ongelmalliseksi jätelajiksi koettujen maatalamuovien tehokkaaseen lajitteluun, pakkaamiseen, varastointiin, sekä kierrättämiseen.

Hankkeen aikana kerättiin dataa Suomesta kertyvistä muovijätteen määristä ja luotiin niiden pohjalta kustannustehokkaita vaihtoisia toimintamalleja maatalousmuovien kustannustehokkaaseen keräilyyn. Maatalousmuovijätteen tunnistamista, laatuominaisuuksia ja uudelleen käytön mahdollisuuksia tutkittiin empiirisen analyysin avulla, sekä laboratoriossa. Hankkeessa välitettiin tilallisille tietoa maatalousmuovijätteen kierrättämisestä erilaisten webinaarien, seminaarien, työpajojen ja tapahtumien kautta sekä sähköisten materiaalien avulla. Hankkeessa tehtiin loppujulkaisu, joka löytyy osoitteesta: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-754-2>

Sekä lisäksi muovijätteen lajittelu- ja pakkausohjekortit löytyvät avointen oppimateriaalien kirjastosta: https://urn.fi/urn:nbn:fi:oerfi-202405_00027715_2

Hankkeen kautta edistettiin yhteistyötä ja uusia liiketoimintatapoja maatalousmuovijätteen toimijoiden ja hankealueen yrittäjien kesken. Pitkän aikavälin tavoitteena oli pyrkimyksenä vähentää maatalousmuovien käyttöä ja/tai löytää niiden tilalle biopohjaisia tai muista kestävästä materiaaleista valmistettuja korvaavia tuotteita, sekä kehittää eri muovijakeiden jatkokäyttöä ja jalostamista.

Hankkeessa toteutettiin maatalousmuovijätteen keräilyä organisoiminen 19.6.2023-29.2.2024 välisenä aikana. Maataloilta kerättiin sekalaista muovijätettä 173 tilalta yhteensä 1 418 tonnia, jotka toimitettiin keräyksestä vastaanottaneen Savon Nostokuljetus Oy:n toimesta energiantuotantoon Varkauteen. Lisäksi ti-loilta saatiin kerättyä 144 tonnia lajiteltua, valkoista paalimuovijätettä Gemifin Oy:n kautta Clean Plastic Finland Oy:lle uusiomuovin raaka-aineeksi.

Maatilojen muovit kiertoon -hanke valittiin kansainvälisessä Agricultural & Rural Inspiration Awards 2024 (ARIA) -kilpailussa oman kilpailusarjansa, Environmental Protection, parhaaksi 4.12.2024 Brysselissä.

Hanke toimi Keski-Suomen, Etelä-Savon, Kaakkois-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ELY-keskusalueista muodostuvan Järvi-Suomen alueella.

EDUNVALVONTAA VALIOKUNTIEN KAUTTA

MTK-Pohjois-Savo tekee liittoyhteistyötä MTK-Etelä-Savon, MTK-Keski-Suomen ja MTK-Pohjois-Karjalan kanssa. Alueella on 9 yhteistä valiokuntaa.

ELINKEINOPOLITIikka JA YRITTÄJYYS VALIOKUNTA

Elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta kokoontui kerran hybridikokoukseen Saarijärvelle 8.10. Kevään 2025 aikana se käsitteli sähköpostikokouksessa lausuntoja itäisen Suomen ohjelmaan ja pankkirahoitukseen. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Riku Kalmari MTK-Keski-Suomesta, Pekka Partanen ja sihteerinä Jari Rouvinen MTK-Pohjois-Karjalasta.

Itäisen Suomen ohjelman osalta valiokunta painotti rahoituksen pullonkaulojen ratkaisemisen tärkeyttä, jotta maaseutuelinkeinojen kehittäminen alueella saataisiin kunnolla käyntiin. Erityisesti pankkirahoituksen saaminen alkutuotannon ja maaseutuyritysten pk-yrityshankkeille on ollut kiven takana. Vakuusarvojen laskeminen itäisen Suomen kiinteistöillä on vaikeuttanut erityisesti uudisrakentamista. Lisäksi pankkisääntely on tehnyt pienienkin lainojen saannin niin työlääksi, että yrittäjät mieluummin lykkäävät hankkeita ja toteuttavat niitä hitaammin kassarahoituksella. Myös kiinteistöveron vaikutus uudiskohteissa erityisesti matkailun puolella jarruttaa hankkeiden toteuttamista.

Kansalliseen ruokaketjun kasvu- ja vientiohjelmaan liittyen haluttiin saada oma osio mukaan itäisen suomen ohjelmaan. Tätä asiaa edistettiin kokoamalla yhteen alueen ruoka-alan kehittäjät 16.4 Savonialle Kuopioon. Palaverin lopputulemana päätettiin ruveta kehittämään yhteistyötä kehittämisorganisaatioiden kesken ja rakentamaan yhteistä ruokaklusteri ohjelmaa pellolta pöytään periaatteen pohjalta.

Syksyn kokouksessa olimme Bioinstituutin vieraina Tarvaalassa Saarijärvellä. Instituutti esitteli valiokunnalle ”Future farming” hanketta, jonka tavoitteena on kehittää tilojen kannattavuutta uusimman teknologian nopeammalla käyttöönotolla. Hanke on mukana EU:n Future Farming verkostossa, johon kuuluvat isoimmat

alan tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot ja laitevalmistajat. Hankkeen kautta alueen viljelijöillä on mahdollista päästä testaamaan viimeisintä teknologiaa omilla tiloillaan.

Kokouksessa käytiin vilkasta keskustelua maanomistajan oikeuksista ja suojelun kustannusten maksajasta. Keskustelua kiihdytti ajankohtainen raakku-case Kainuussa, jonka tiimoilta julkiseen keskusteluun nousivat eri kokoiset suoja-alueet suojelualueiden ympärillä.

Vuoden 2025 aikana kokeillaan elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunnan toiminnan integrointia osaksi uusien maakuntavaliokuntien toimintaa. Tällä tavoin pyritään saamaan lisää vaikuttavuutta edunvalvontaan ja pääsemään tehokkaammin mukaan maakunnalliseen elinkeinojen kehittämistoimien suunnitteluun. Päätökset valiokunnan tulevaisuudesta tehdään kokeilunjakson jälkeen vuoden loppupuolella.

ERIKOISKASVIVALIOKUNTA

Vuonna 2024 Itä- ja Keski-Suomen erikoiskasvivaliokunta jatkoi toimintaansa erikoiskasvituotannon kehittämiseksi. Valiokunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa, ja kokouksissa käsiteltiin laajasti niin markkinatilannetta, erikoiskasvien haasteita kuin alan tulevaisuuden näkymiä. Keskusteluissa nousivat esiin erityisesti tuotantokustannukset, työntekijätilanne, sääolosuhteiden vaikutukset sekä erikoiskasvialan edunvalvonta ja kehitystyö.

Kokoukset ja edustus

Vuonna 2024 valiokunta kokoontui kolme kertaa: maaliskuussa Kuopiossa Tuoreverkolla, kesäkuussa Teamsin välityksellä sekä joulukuussa Juvalla Järvikylän yritysvierailulla. Kokouksiin osallistui laajasti valiokunnan jäseniä eri alueilta sekä asiantuntijavieraita.

Puheenjohtajana toimi Antti Vauhkonen ja varapuheenjohtajana Antti Tolvanen. Sihteerinä toimivat Antti Waris ja Rauli Albert.

Kuvia Järvikylän yritysvierailulta.

Markkinatilanne ja tuotannon haasteet

Kokouksissa käsiteltiin erikoiskasvialan markkinatilannetta ja viljelyn haasteita. Marjanviljelyssä vuosi oli keskinkertainen, ja satotasot jäivät paikoittain heikoiksi. Peruna- ja juuresviljelyssä satokausi oli hyvä, mutta vihannesviljelyssä kesän vaihtelut toivat haasteita. Hintakehitys oli epävarmaa, ja keskusteluissa nousi esiin ruokaketjun epätasa-arvoinen tulonjako sekä kilpailulainsäädännön vaikutukset erikoiskasvituotantoon.

Työntekijätilanne ja sosiaalinen ehdollisuus

Työntekijätilanne vaihteli alueittain. Osassa tiloista työvoimaa oli riittävästi, mutta toisaalla jouduttiin etsimään työntekijöille lisätöitä. Erityisesti kausityövoiman byrokratia ja kolmansista maista tulevien työntekijöiden palkkaamisen haasteet nousivat keskusteluissa esiin. Sosiaalinen ehdollisuus ja laatujärjestelmien kiristyvät vaatimukset aiheuttivat huolta, sillä järjestelmien soveltaminen suomalaisiin olosuhteisiin koettiin haastavaksi.

Viljelyn olosuhteet ja ympäristövaikutukset

Keskusteluissa korostuivat sääolosuhteiden vaikutukset satoon. Kesä oli paikoin hyvin kuiva, ja äärimmäiset sääolosuhteet aiheuttivat merkittäviä vaihteluita kasvukaudessa. Lisäksi keskusteltiin hiilijalanjäljen laskennasta sekä kestäväen viljelyn edistämisestä.

Edunvalvonta ja kehitystyö

MTK:n erikoiskasvivaliokunnan kokouksissa käsiteltiin valtakunnallisia linjauksia, ja valiokunnan edustajat osallistuivat keskusteluihin muun muassa viljelystrategian kehittämisestä sekä työntekijätilanteen helpottamisesta. Lisäksi keskusteltiin strategiatyöstä erikoiskasvialalle ja SWOT-analyysistä tulevaisuuden näkymille.

Tulevaisuuden tavoitteet

Vuonna 2025 valiokunta jatkaa strategiatyötä ja edunvalvontaa erikoiskasvialan toimintaedellytysten parantamiseksi. Erityisesti keskitytään rahoituksen saatavuuteen, työntekijäkysymyksiin ja kilpailulainsäädännön vaikutuksiin. Lisäksi tavoitteena on kehittää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

Valiokunta pyrkii jatkossakin tukemaan viljelijöitä muuttuvassa toimintaympäristössä ja edistämään erikoiskasvituotannon kilpailukykyä ja kannattavuutta Itä- ja Keski-Suomessa.

Kuvat Erikoiskasvialiokunnan vierailu Torvisen tilalla.

PELTOKASVIVALIOKUNTA

Vuonna 2024 Itä- ja Keski-Suomen peltokasvialiokunta jatkoi alueellista yhteistyötä viljelyn ja maatalouden edistämiseksi. Valiokunnan kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia teemoja, kuten viljamarkkinoiden kehitystä, tuotantopanosten kustannuksia julkisiin hintatilastoihin pohjaten, sekä kestävä viljelyn ratkaisuja. Toiminnassa painotettiin erityisesti viljelijöiden tiedonvaihtoa ja kansallisesti merkittävien aiheiden esille nostamista.

Kokous ja edustus

Vuoden aikana valiokunta kokoontui yhdesti. Kokoukseen osallistui aktiivinen joukko valiokunnan jäseniä, ja keskustelut olivat monipuolisia sekä ajankohtaisia.

Vuoden aikana puheenjohtajana toimi Kimmo Laamanen, varapuheenjohtajana Jarkko Nurminen ja sihteerinä Antti Waris. Valiokunnan kokouksessa asiantuntijapuheenvuoron pitivät Max Schulman. Lisäksi valiokunnan jäsenet toivat esille paikallisia näkemyksiä ja haasteita, jotka auttoivat kehittämään alueellisia toimintasuunnitelmia.

Keskeiset teemat ja käsittelyt

Viljamarkkinoiden tilanne ja kansainväliset näkymät

Max Schulman toi valiokunnalle terveiset Brysselistä, missä hän osallistui EU:n peltokasvir ryhmän kokoukseen. Keskusteluissa korostuivat viljamarkkinoiden epävakaus, alhaiset satotasot sekä Venäjän ja Ukrainan viennin vaikutukset markkinahintoihin. Suurimpina haasteina nähtiin lannoitteiden ja muiden tuotantopanosten korkeat kustannukset sekä sääolosuhteiden vaikutukset viljelyyn.

Valiokunta kävi laajaa keskustelua markkinoiden kehityksestä. Todettiin, että sopimusviljely on edelleen tärkeä keino hallita hintavaihteluita ja varmistaa tuotteiden kysyntä. Huolta herättivät myös rikkakasvien, kuten rikkakananhirssin, leviäminen ja sen vaikutukset satotasoon ja viljelyn kestävyteen.

Alueelliset näkökulmat ja viljelykierto

Alueellisissa keskusteluissa nousivat esille kauran merkittävä osuus viljelykierron sekä öljykasvien ja kuminan kasvava kysyntä. Jäsenet toivat esille myös paikallisia haasteita, kuten siementen saatavuusongelmia ja vieraslajien leviämistä vuokrapelloille. Valiokunta teki päätöksen laatia kannanoton suomalaisen nurmensiemenen käytön puolesta vieraslajien torjumiseksi.

Kannanotot ja yhteistyö

Valiokunta laati vuoden aikana kannanoton, jossa korostettiin suomalaisen, sertifioidun nurmensiemenen merkitystä viljelyturvallisuuden ja huoltovarmuuden edistämiseksi. Kannanotossa esitettiin konkreettisia

keinoja vieraslajien torjumiseksi ja korostettiin kotimaisen siementuotannon merkitystä maatalouden kestävyuden turvaamisessa. Kannanotto toimitettiin myös keskusliiton käsiteltäväksi, ja sitä käytettiin osana valtakunnallista vaikuttamistyötä.

Tulevaisuuden tavoitteet ja kehityskohteet

Vuonna 2024 valiokunta asetti tavoitteekseen kehittää valtakunnallista yhteistyötä peltokasvituotannon edistämiseksi. Erityistä huomiota kiinnitettiin datan hyödyntämiseen viljelijöiden kilpailukyvyyn parantamiseksi sekä uusien teknologioiden käyttöönottoon. Keskusteluissa painottuivat myös hiilijalanjäljen laskennan ja kestävä viljelyn tarpeet, jotka ovat yhä keskeisempiä osia maatalouden kehitystä.

Kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia haasteita ja mahdollisuuksia, ja valiokunta onnistui tuomaan esille alueellisesti merkittäviä kysymyksiä niin valtakunnallisella kuin paikallisella tasolla.

Toiminnan tavoitteena on jatkossakin tukea viljelijöitä alueellisten haasteiden ratkaisemisessa sekä edistää kestävä ja kannattavaa peltokasvituotantoa Itä- ja Keski-Suomessa.

LIHAVALIOKUNTA

Lihavaliokunta kokoontui vuonna 2024 virallisesti yhden kerran, 2.5.2024 Varkaudessa Kaks Ruusua ravintolassa. Lisäksi lihavaliokunnan jäsenet ovat olleet kutsuttuna MTK:n lihafoorumiin etänä 28.3.2024 ja Seinäjoella 13.-14.11.2024 MTK:n Lihaseminaarin yhteydessä. Valiokunnan puheenjohtajana toimii Lauri Jaatinen Toivakasta ja varapuheenjohtajana Paavo Sävilammi Kangasniemeltä.

Investoinnit omistajanvaihdokset ja varsinkin niiden puute ovat suuri huolenaihe Itä- ja Keski-Suomen liittojen alueella. Alueen vakuusarvot ovat pankeissa oletettavasti laskeneet. Rahoituksen saanti on suurella osalla tiloilla vaikeutunut. Investointeihin on rahoitusta saatavilla jonkin verran helpommin kuin käyttöpääomalle. Osakeyhtiömuotoisilla maataloilla alkavat ensimmäiset omistajanvaihdokset olemaan ajankohtaisia. Osakkeiden hankinta ei tunnisteta aloitustuessa ja se luo haasteita tilojen myynnille seuraavalle omistajalle.

MTK:n Itä-Suomi -ohjelman valmistelussa pohdittavat tavoitteet ovat esimerkiksi erityistalousalue, kasvatuspaikkojen pitämistä Itä-Suomessa, alueiden tasapuolinen kohtelu tuottajaosuuskuntien päätöksissä, teurastamorakenne, hajautettu tuotanto huoltovarmuuden ja ruokaturvan osana, investointien rahoituksen turvaaminen ja pankkien luottoluokitus.

Salmonellarahasto pitää saada toimivaksi kokonaisuudeksi. Nykytila voi olla liian suuri riski tuottajille, salmonellasaneerauksen sattuessa.

MAITOVALIOKUNTA

Valiokunnan puheenjohtaja toimi Tuomas Pietiläinen Keski-Suomesta ja varapuheenjohtajana Perttu Sirviö Pohjois-Savosta. Valiokunnan sihteerinä oli toiminnanjohtaja Jari Kauhanen MTK-Pohjois-Savosta. Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

VALIOKUNNAN KOKOUS 8.3

Valiokunnan kokous oli Tampereella Osuuskunta Länsi-Maidolla yhdessä eteläisen alueen maitovaliokunnan kanssa.

Länsi-Maidon hallituksen pj. Matti Leikkanen nosti puheessaan esiin positiivisuuden merkityksen maitoalan tulevaisuudelle, sekä tuottajien välisen vastakkainasettelun pois kitkemisen. Toimitusjohtaja Kari Aakula piti esittelyn osuuskunnan toiminnasta, rakenteesta ja tuotannosta. Marjukka Mattio ja Vikke Schildt MTK:sta pitivät alustukset maitomarkkinoista ja maitoalan ajankohtaisista edunvalvonta-asioista.

Valiokunnan omassa kokouksessa keskusteltiin maitoalan edunvalvonnan toimenpiteistä Itä- ja Keski-Suomen alueella. Erityisesti keskustelua herätti maitotilojen rahoitus. Pankkien rahoitusehdot ovat kiristyneet. Valiokunta kannusti liittoja ja MTK:ta tekemään selvityksen rahoitustilanteesta ja käymään pankkien kanssa keskustelua rahoituksen pelisäännöistä. Tämä myös toteutui. Myös biokaasuinvestointien tilanteesta käytiin keskustelua. Todettiin myös, että maitotilojen luopumistahti on ollut suurta.

Investointeja luopuvien tilojen tuotannon korvaamiseen tarvitaan ja samoin omistajanvaihdoksia. IKS-maitovaliokunta piti tärkeänä, että hyödynnetään liittojen ja MTK:n hanketoiminta kehittämisen apuna ja samoin myös mahdollinen itäisen Suomen ohjelmaa.

Yhteiskokouksesta annettiin yhteinen tiedote eteläisten liittojen maitovaliokuntien kanssa. Tiedotteen pääotsikko oli, että kannattavan maidontuotannon edellytykset on turvattava koko maassa.

Eteläisten alueen MTK- liittojen ja Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen maitovaliokunnat yhtyvät maitovaltuuskunnan kantaan, että maitotiloille tulee korvata luonnonhaittakorvauksen kotieläinchorotuksen poistuminen myös AB- alueen osalta. Nautapalkkiossa lypsy- ja emolehmäpalkkiot tulee palauttaa omiksi palkkiolajeikseen.

Maitovaliokunnat pitävät välttämättömänä, että maataloustukien maksut saadaan nopeammin maksuun. Etenkin AB-alueen eläinpalkkioiden maksu yli vuoden viiveellä tuen hakemisesta on kohtuuttoman pitkä aika. Eläinpalkkioiden ensimmäinen erä tulee voida maksaa enakkona edellisen hakuvuoden eläinmäärän perusteella, kuten pohjoisessa tuessa on mahdollista tehdä. Myös peltopuolen tukienmaksut tulee aloittaa enakkona heti, kun tukitiedot ovat hakujärjestelmässä olemassa. Tukien maksuja aikaistamalla on suuri vaikutus tilojen maksuvalmiuteen ja talouteen. Maksuaikojen aikaistaminen ei vaadi lisää tukirahaa, ainoastaan muutoksen tukiehtoihin ennakkoiden maksamisesta nykyistä aiemmin ja tiettyinä eräpäivinä.

Maidontuotannon jatkuvuus ja säilyminen vaatii maitotiloillakin investointeja. Maitotilat tarvitsevat investointipäätösten tueksi selkeän näkymän, että maatalouspolitiikka tukee jatkossakin maidontuotannon kehittymistä ja jatkuvuutta koko Suomessa. Myös EU:n politiikkaan tarvitaan selkeyttä ja ennustettavuutta. Metsäkatoasetuksen kaltaista EU:n päätöksistä ei saa tulla este maito- ja lihatilojen navettahankkeille missään päin Suomea.

Valiokunnan kokous 2.12. ja vierailu elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistolla

Tapaamisessa oli elintarvikemarkkinavaltuutetun ja toimiston toiminnan esittely sekä ajankohtaiset asiat mitä toimistolla on menossa. Itä- ja Keski-Suomen maitovaliokunnan asiat elintarvikemarkkinavaltuutetulle olivat

- Maidontuotannon merkitys Itä- ja Keski-Suomessa
- Maidontuotannon kehitysnäkymät Itä- ja Keski-Suomessa
- Ratkaisuja markkinoilta tuotannon haasteisiin.

Kokouksessa Asko Miettinen alusti maitoalan tilanteesta ja ajankohtaisista edunvalvonta-asioista: Maatilojen rahoituksen tilanne on edelleen tiukka. Keskusteluja ja tapaamisia niin pankkien kuin ministeriön kanssa on

tehty rahoitusaseman parantamiseksi. Uudet ravintosuositukset haastavat myös. Maidon asema kuitenkin on melko vakaa uusien suositusten jälkeenkin.

Päästökaupassa voisi hakea mallia Tanskasta. Tukien osalta keskustelua käydään tukein kohdentamisesta ruuantuotantoon. Tässä ollaan aktiivisesti mukana. maidon markkinat näyttävät maailmalla hyvältä, kysyntä kasvaa tuotantoa nopeammin. Trumpin tulo valtaan nostaa kauppasodat uhkaksi.

Maitoalan edunvalvonta-asiat sekä toimenpiteet Itä- ja Keski-Suomessa:

Vaikutetaan itäisen Suomen ohjelmaan, esillä ainakin toimenpiteissä korotetut investointituet ja investointien vakuusasiat. Tukien kohdentamisen keskustelu viedä eteenpäin liittojen johtokunnissa ja seuraavissa kokouksissa.

Muu toiminta

Valiokuntalaisia osallistui Ruokamarssille pe 22.3. Kuopion torilla. Muita tapahtumia oli syksyllä Maaseutuparlamentti Nurmeksessa. Valiokunta seurasi maitoalan kehitystä myös kokousten välissä. Tiedotuskanavina valiokuntalaisille oli käytössä sähköposti ja WhatsApp-ryhmä.

LUOMUVALIOKUNTA

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen Luomuvaliokunta kokoontui vuonna 2024 kaksi kertaa. 3.5.2024 Varkaudessa Kaks Ruusua ravintolassa ja 1.11.2024 Juvalla Partalan kuninkaankartanolla. Juvan kokouksen jälkeen käytiin vierailulla Juvan Muumaalla. Valiokunnan puheenjohtajana toimii Mikko Piippo Lapinlahdelta ja Marisa Hukkanen Rantasalmelta.

Vuosi 2024 on ollut luomutuotannolle haastava. Luomun kehitysnäkymät kertovat karua kieltä luomuun siirtymiseen ja luomussa pysymiseen kiinnostuksesta. Viljelijäkentässä nähdään luomukysynnän heikkeneminen, tiukentuneet luomutuotannon ehdot ja luomutukien ehtojen kiristyminen suurimpina uhkina luomutuotannolle.

Luomuinstituutin johtaja esitelmöi marraskuun kokouksessa luomusatotasoista. Luomussa satokuilu parhaiten suoriutuvien ja keskimäärin suoriutuvien välillä on suurempi kuin tavanomaisessa tuotannossa. Luomussa on mahdollisuuksia tehostaa tuotantoa ja saada siten lisää kannattavuutta.

Luomuvaliokunta on pohtinut miten luomumarkkinaan saisi lisää vauhtia. Luomun ”sekoitevelvoite” voisi olla yksi keino nostaa kysyntää ja tukea valtion 25 % luomutavoitetta.

Luomuvaliokunta on lähettänyt St1:lle ja MTK-Hankinnoille viestin, että uusiutuvan moottoripolttoöljyn jakelua pitäisi pystyä tarjoamaan (jäsenetuna) tavanomaisen polttoöljyn rahdilla.

Kuva 1 Luomuvaliokunta tutustumassa koirapaimennukseen Juvan Muumaa-tilalla. Kuvassa vasemmalta Heikki Teittinen, Heli Ahonen, Mikko Piippo, Anna Siiriäinen ja Marisa Hukkanen (edessä selin).

OSAAMINEN JA HYVINVOINTI VALIOKUNTA

Valiokunta kokoontui etänä 19.2.2024. Valiokunta käsitteli Välitä viljelijästä -projektin tutkimustuloksia. Projekti on ollut käynnissä kahdeksan vuotta, ja sen vaikuttavuudesta on tehty tutkimus, joka valmistui ennen vuodenvaihdetta. Tutkimuksen mukaan avunhakemisen kynnyks on madaltunut ja projektityöntekijöiden työ on vahvistanut asiakkaiden hyvinvointia ja työkykyä. Projektin laajempi vaikuttavuus näkyy puhumattomuuden kierteen katkaisussa ja mielenterveysasioihin liittyvien leimojen vähenemisessä. Hallitusohjelmassa on kirjattu projektin toimien vakinaistaminen, ja lakiluonnos tulee maaliskuun lopulla. Laki tulisi voimaan vuoden 2025 alussa.

MTK-Keskusliiton ajankohtaiset terveiset kokoukseen toi Kati Partanen. Viljelijöiden hyvinvoinnista ja jaksamisesta on puhuttu pitkään, mutta edelleen on paljon työtä tehtävänä. Ruokaketjun taloudellisen hyödyn oikeudenmukaisempi jakaantuminen auttaisi kokonaistilannetta. Lakiluonnokseen on tulossa maksusitoumukset mielenterveyteen liittyviin palveluihin. Melalla on kehittämisohjelma lomittajien saatavuuteen liittyen. Keskusliiton valiokunta järjestää koulutuksia sosiaaliturvan eri alueista ja webinaareja työkyvyn tukemisesta. Agrihubin toiminta kehittyi, ja uutena asiana käsitellään viljelijöiden kognitiivista kuormitusta.

Valiokunta kävi myös ajankohtaiskeskustelun alueen kuulumisista. Lomittajien saatavuus on huono koko IKS-alueella, ja Etelä-Savon alueella tulee paljon huonoa palautetta lomitukselta. Pohjois-Savossa on ohjeistettu viljelijöitä pitämään vuosilomia puolet kesäkuun alkuun mennessä. Pohjois-Savossa järjestetty Välitä viljelijästä -hyvinvointipäivä ja Kiila-kuntoutus on toteutuksessa. Keski-Suomessa pitkät pakkasjaksot ja suuri lumimäärä ovat aiheuttaneet pitkäaikaista väsymistä, ja useita isoja lypsykarjatilajoja on lopettanut tuotannon. Pohjois-Karjalassa Välitä viljelijästä -projektissa korostuvat yksinyrittäjät, joilla on kotieläimiä.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi Marita Miettinen Pohjois-Karjalasta ja Jouko Åkerlund varapuheenjohtajana.

KULUTTAJATYÖVALIOKUNTA

Kuluttajatyövaliokunta ei kokoontunut vuonna 2024.

YMPÄRISTÖ- JA MAAPOLITIikkaVALIOKUNTA

Vuonna 2024 valiokunta kokoontui kaksi kertaa: 13.3. Keiteleellä ja 19.11. Kiteellä.

Kevään kokouksessa kokousesitelmän pitivät Keiteleen kunnanjohtaja Emilia Savolainen sekä ympäristönsuojelutarkastaja Elisa-Maria Heikkinen.

Savolaisen esitelmä keskittyi kunnan strategiaan ja elinvoimaan ja siihen liittyen myös maankäyttöön. Kunta on mm. aktiivisesti hankkinut maa-alueita elinkeinoelämän tarpeisiin. Kunnassa on vireillä useita energiahankkeita. Keskusteltiin myös kaavoituksesta ja siitä, miten eri maankäyttömuodot voidaan yhteensovittaa.

Heikkisen esitelmässä tuotiin esille, mitä ympäristönsuojeluyksikön työtehtäviin kuuluu. Todettiin toimintakentän olevan laaja. Keskusteltiin myös siitä, miten esimerkiksi ympäristönsuojelumääräykset voivat vaikuttaa maatalouden harjoittamiseen, esimerkkinä lannanlevitys ja laidunnus pohjavesialueilla.

Syksyn kokouksessa Kiteen kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen kertoi puheenvuorossaan mm. alueen maa- ja metsätaloudesta, rakenteilla olevasta biotermiinalista sekä tuuli- ja aurinkovoimasta. Yritystoiminnasta mainittiin mm. metalli- ja puusepänteollisuus.

Yrittäjä Timo Väänänen kertoi pakastekuivauksesta. Esittelyn perusteella keskusteltiin mm. luomusertifioinnista ja luomukeruusta sekä pakastekuivattujen tuotteiden markkinoista Suomessa ja ulkomailla.

Maaseutuyrittäjä Pekka Partanen kertoi maatilan toiminnasta. Tilalla on sekä lypsy- että lihakarjaa. Lisäksi tehdään mm. aurasurakointia. Tilalla on investoitu biokaasun talteenottoon ja rakennuksia lämmitetään metsäenergialla.

Kokouksessa ja kokouksen jälkeenkin on pohdittu valiokuntatoimintaa jatkossa. Vuoden 2025 aloittaneet maakuntavaliokunnat käsittelevät laajalti myös ympäristö- ja maapoliittisia asioita.

Valiokunnan puheenjohtajana v. 2024 toimi Veli-Matti Ahlqvist ja sihteerinä Seppo Niskanen

POHJOIS-SAVON METSÄVALIOKUNTA

Maakunnallisen metsävaliokunnan muodostavat MTK liiton puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja, Metsänhoitoyhdistyksien puheenjohtajat ja johtajat sekä MTK Metsänomistajien kenttäpäällikkö.

Pohjois-Savon metsävaliokunta kokoontui toimintakaudella 2024 kaksi kertaa. 7.2.2024 pidettiin hybridi -kokous. Kokousesitelmän pitivät Kuopion kaupunginmetsänhoitaja Heikki Soininen ja rakennuttamispäällikkö Tuomas Kamunen Savon Voimalta. Soininen kertoi kaupungin metsien hoidosta ja hakkuista. Kamunen esitteli Savon Voiman sähköverkon rakentamisen periaatteita. Lisäksi hyväksyttiin edunvalvonnan painopisteet vuodelle 2024.

Syksyn kokous oli yhteiskokous Pohjois-Karjalan metsävaliokunnan kanssa. Se pidettiin Kukkolan tilalla Joensuussa ja kokoukseen oli kutsuttu myös alueen kansanedustajat ja MEP. Paikalla oli yksi kansanedustaja. Kokouksessa keskusteltiin vilkkaasti maakuntien metsäasioista. Kokouksen jälkeen vierailtiin Savon Voiman Joensuun energialaitoksella, missä tutustuttiin mm. metsäenergian käyttöön.

Valiokunnan puheenjohtajana v. 2024 toimi Perttu Sirviö ja sihteerinä Seppo Niskanen.

METSÄEDUNVALVONTA 2024

Vahvasti metsänomistajan puolella

Metsät ja niiden käyttö olivat vahvasti julkisuudessa ja politiikan pöydillä vuonna 2024. Metsänomistajajärjestö eli MTK ja metsänhoitoyhdistykset varmistivat, että metsänomistajan asema ja metsänomistamisen mahdollisuudet säilyivät hyvänä. Järjestön monipuolinen työ kattoi vaikuttamisen Brysselistä yksittäisiin metsien käsittelykuvioihin. Vuosi 2024 jää muistiin metsänomistajien menestyksestä markkinoilla, onnistuneesta EU-säädösvaikuttamisesta, mutta myös kotimaan kohuista raakkutuhosta alkaen. Järjestöllisiä asioita tapahtui paljon, kuten esimerkiksi MHY-vaaleissa valittiin uudet päättäjät metsänhoitoyhdistyksiin.

Toiveikkaana kohti uutta EU-kautta

Vuonna 2024 MTK vaikutti sekä kautensa loppuvaiheessa olevien komission ja parlamentin käsittelyihin että uusien päättäjien tuleviin ohjelmiin.

Lukuisista EU-aloitteista metsien monitorointisäädöksen ongelmat sekä säädöksen tarpeettomuus ymmärrettiin jatkuvasti paremmin ja tämä metsänomistajien tietojen omistajuutta vaarantava säädös saa jatkuvasti enemmän vastustusta EU-toimielimissä. Ennallistamisasetus hyväksyttiin lopulta yllättäen, mutta MTK:nkin ajamat joustot säädöksen sisällössä mahdollistavat fiksumman kansallisen toimeenpanon. Metsäkatoasetuksen ongelmien esilletuonti mahdollisti sen, että asetuksen toimeenpanolle tulee jatkoaikaa. Tämä lisäaika hyödynnetään myös siinä, että asetuksen sisältöä pyritään muuttamaan.

Uusi EU-parlamentti sekä komissio vaikuttavat ymmärtävän metsien käyttöä edellistä paremmin. Parlamentin ensimmäiset äänestykset osoittivat jo viestiemme vaikuttavuuden. Myös komission painotuksissa näkyvät samoja teemoja, joita MTK on pitänyt esillä. Esimerkiksi biotalous tekee uutta nousuaan.

MTK:llä on laajaa vaikuttavuutta myös EU-laajuisten kattojärjestöjen kautta. Esimerkiksi COPA COGECAN metsätyöryhmän puheenjohtajuus on MTK:n halussa.

Kotimaan metsäkeskustelussa myös ylilyöntejä

MTK omalta osaltaan on vaikuttanut metsänomistajille myönteisen hallitusohjelman toimeenpanoon. Valitettavasti vuosi toi myös yllätyksiä. Näistä eniten julkisuutta sai valitettava raakkutuhon. Ministeri Mykkäsen hätäisiltä vaikuttaneet vetoamukset metsäteollisuuteen leveyden suojakaistojen jättämiseksi käytännössä säilyttivät kustannukset metsänomistajien kontolle. Samaan aikaan ELY-keskuksien linjaukset esimerkiksi laajoista suojavyöhykkeistä petolintujen pesäpuiden ympärillä koettelevat metsänomistajien oikeustajua. Vuoden loppuvaiheessa ymmärrys linjausten toimimattomuudesta laajeni ja MTK teki ratkaisuesityksiä esimerkiksi luonnonsuojelulain korvauspykälien täsmentämisestä.

Hallitusohjelman toimeenpanossa riittää myös vielä tekemistä. Metsävähennyksen korotus, joka hallitusohjelmassa on luvattu hillitsemään metsätilojen valumista kasvottomien, usein ulkolaisten rahastoyhtiöiden hoiviin, on siirtynyt jo kaksi kertaa. Takkuillen käynnistyneen Metkan rahoitus ontuu, ja yksityisteiden rahoitus on romahtanut lähes 80 prosenttia parin vuoden takaisesta. Tekemistä riittää edelleen sähkönsiirtolinjojen kelvottomien lunastuskorvausten suhteen, jota muutoin hyväsuuntainen hallituksen lausuntokierroksella ollut lunastuslakiesitys ei korjaa.

Vuonna metsänomistajajärjestö edisti monipuolisesti metsänomistajan päätäntävällän lisääntymistä metsävaratietojen käytössä sekä uuden metsänhoidon rahoitusjärjestelmä metkan toimivuutta metsänomistajalähtöisesti.

Järjestön antamat sopimuskommentoinnit ja lakineuvonta auttoivat jäseniä arjessa, kuten myös kymmenille tuhansille metsänomistajille järjestämämme ajankohtaistilaisuudet ja tietoisuus.

Luontoarvomarkkinakeskustelu kiihtyi vuoden 2024 aikana. MTK:n Luontoarvot.fi -markkinapaikan ja metsänhoitoyhdistysten luonnonhoitopalveluiden kautta järjestö oli kuskin paikalla myös tässä keskustelussa.

Järjestön monimuotoisuustiekartta, joka täsmentää miten turvata metsien monimuotoisuutta metsänomistajalähtöisesti muodostui keskeiseksi työkaluksi luontotyömme esille tuonnissa.

Puumarkkinoilla metsänomistajien hymyt säilyvät leveinä

Vuonna 2024 puumarkkinatilanne säilyi hyvänä. Jäsenten menestystä auttoi se, että julkaisimme metsänomistajille metsävara- ja markkinatietoa OmaMetsään helpottamaan puukaupan suunnittelua ja kilpailuttamisen aloittamista. Metsänhoitoyhdistysten tekemä puukaupan kilpailutus turvasi edelleen suuren osan metsänomistajien puukaupallisesta menestyksestä. Sen ymmärtäminen, että vain puukauppojen kilpailuttamisella markkinoille syntyy oikeudenmukainen puun hinta, tulee nostamaan metsänhoitoyhdistysten roolia lähivuosina. Viestinnässä korostimme, että puunmyyjän markkinamenestys ei ole paras mahdollinen hänen myydessään suoraan yhdelle puunostajalle.

Metsänhoitoyhdistysten toiminnan kehittäminen on tärkeässä asemassa vuoden 2024 Mhy-vaaleissa valituilla päättäjillä. Vuonna 2025 kehittämistyö jatkuu hyvässä yhteistyössä kaikkien Suomen metsänhoitoyhdistysten, MTK:n sekä yhteisen ketjuuyhtiön MHYP oy:n kanssa.

Mikko Tirola, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja

Marko Mäki-Hakola, metsäjohtaja

JOHTOKUNTA

Puheenjohtaja: Perttu Sirviö, Iisalmi (mukana johtokunnassa vuodesta 2016, pj: 2022-)

Varapuheenjohtaja: Noora Räsänen, Leppävirta (mukana johtokunnassa vuodesta 2017. vpj. vuodesta 2020-)

Jäsenet:

Lassi Heiskanen, Vieremä (2021-)

Tiina Korhonen, Vesanto (2021-)

Atte Kiiski, Nilsia (2022-)

Janne Sirviö, Juankoski (2021-)

Harri Tuomainen, Siilinjärvi (2020-)

Jouko Åkerlund, Vieremä (2013-)

Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi (2022-)

Työvaliokunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi, Noora Räsänen, Leppävirta, toiminnanjohtaja Jari Kauhanen, aluepäällikkö Sirpa Lintunen.

Maaseutunuorten valiokunta:

Aku Haatainen, Iisalmi

Anni Heiskanen, Sonkajärvi

Johannes Korhonen, Tervo-Vesanto

Sampo Laitinen, Siilinjärvi

Sampo Paananen, Keitele

Susanna Pennanen, Kiuruvesi

Vpj. Janita Riekkinen, Sonkajärvi

pj. Markus Tenhunen, Pielavesi

Waltteri Soirio, Suonenjoki

Atte Kiiski, Kuopio (Nilsia) Johtokunnan nuorten edustaja

Kaarina Virta, Kuopio (Maaninka) MTK-keskusliiton nuorten valiokunta

Krista Autio, Sihteeri

Metsävaliokunta: Perttu Sirviö, Iisalmi, Noora Räsänen, Leppävirta ja toiminnanjohtaja Jari Kauhanen sekä kenttäpäällikkö Seppo Niskanen

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteiset valiokunnat, MTK-Pohjois-Savon edustajat:

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen elinkeinopolitiikka - ja yrittäjyysvaliokunta

Aatu Laitinen, Kuopio

Harri Tuomainen, Siilinjärvi

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteinen osaaminen- ja hyvinvointivaliokunta:

Sirpa Hakkarainen, Kuopio (Juankoski)

Åkerlund Jouko, Vieremä

Kati Partanen, MTK:n johtokunta

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen kuluttajatyövaliokunta:

Saara Markkanen, Suonenjoki
Harri Tuomainen, Siilinjärvi

Itä- ja Keski- Suomen MTK- liittojen yhteinen lihavaliokunta:

Janne Sirviö Kuopio (Juankoski)
Veli-Tuomas Hakulinen, Pielavesi
Antti Niskanen, Savon lihanautakerhon puheenjohtaja
Jari Kajan, nautaverkosto

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen luomuvاليokunta:

Mervi Metros, Kuopio
Valtteri Nuutinen, Kiuruvesi

Itä- ja Keski-Suomen MTK liittojen yhteinen maitovaliokunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi
Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi

Itä- ja Keski- Suomen MTK-liittojen yhteinen peltokasvivaliokunta:

Tiina Korhonen, Vesanto
Tuomo Seppälä, Siilinjärvi

Itä- ja Keski- Suomen MTK-liittojen yhteinen erikoiskasvivaliokunta:

Noora Räsänen, Leppävirta
Jari Venäläinen, Kuopio

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteinen ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta:

Tiina Korhonen, Vesanto
Markku Paananen, Keitele
Marjaana Pitkänen, Siilinjärvi, MTK:n valiokunnan varajäsen

Edustajat, MTK:n valtuuskunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi
Bartje Harmoinen, Kiuruvesi
Jari Kajan, Kuopio (Karttula)
Anni Heiskanen, Sonkajärvi

Varajäsenet:

Noora Räsänen, Leppävirta
Rauno Savolainen, Lapinlahti
Janita Riekkinen, Sonkajärvi
Vilma Kuosmanen, Kuopio (Juankoski)

Tilintarkastaja: Tilintarkastusyhteisö Juha Tissari Oy, minkä nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii Juha Tissari, KHT, JHT.

Toiminnantarkastajat: Eero Kyllönen Kiuruvesi ja Tuula Kuosmanen Nilsinä

Varatoiminnantarkastajat: Hannu Smolander Tuusniemi ja Kaija Röpelinen Sonkajärvi

MTK:N TYÖRYHMÄT JA VALIOKUNNAT

MTK:n johtokunta: Kati Partanen, Iisalmi

Jäsenpalveluvaliokunta: Tuomo Tikkanen, Kiuruvesi
Puutarhaverkoston pj: Noora Räsänen, Leppävirta

EDUSTAJAT MUISSA YHTEISÖISSÄ

Järvi-Suomen ilmasto- ja ympäristöohjelman työryhmä: Jari Kauhanen, varalla Sirpa Lintunen

Pohjois- Savon maakunnan yhteistyöryhmä (MYR): Jari Kauhanen, varalla Seppo Niskanen

Pohjois-Savon Ilmastotiekartta- työryhmä: Jari Kauhanen, varalla Sirpa Lintunen

Pohjois-Savon liiton alueiden käytön suunnittelutyöryhmä: Jari Kauhanen ja Seppo Niskanen

Maakuntaliiton aluehallintotyöryhmä: Jari Kauhanen ja varalla Perttu Sirviö

Pohjois-Savon alueellisen maaseutus suunnitelman valmistelu: Sirpa Lintunen, varalla Tuomo Rissanen (ProAgria)

Pohjois-Savon ELY- Keskuksen maakunnallinen jäteasiain neuvottelukunta: Jari Kauhanen ja varalla Noora Räsänen

ELY-keskuksen tienkäytön suunnitteluryhmä: Jari Kauhanen, Seppo Niskanen ja Pekka Sahlman

Kauppakamarin teollisuusvaliokunta: Perttu Sirviö, varalla Atte Kiiski

Huoltovarmuusorganisaation alkutuotantopooli aluevastaava: Perttu Sirviö, varalla Jari Kauhanen

C-tuotantotukialueen MTK- liitot: Perttu Sirviö, varalla Noora Räsänen ja Jari Kauhanen

Väre Energia Oy yhteistyöryhmä: Perttu Sirviö, Jari Kauhanen ja Seppo Niskanen

Savon Voima verkkoyhtiön yhteistyöryhmä: Perttu Sirviö, Jari Kauhanen ja Seppo Niskanen

Maanomistajien Arviointikeskus Oy: Perttu Sirviö, varalla Bartje Harmoinen

Savonian agrologikoulutuksen neuvottelukunta: Krista Autio, varalla Sirpa Lintunen

Järviseudun/Kallaveden työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Sirpa Lintunen/Krista Autio

Terveystalo työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Sirpa Lintunen/Krista Autio

Pihlajalinna työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Sirpa Lintunen/Krista Autio

Lomitushallinnon yhteistyöryhmä (Pohjois-Savon lomituspalvelut): Jouko Åkerlund, Sirpa Lintunen/Krista Autio

Kiinteistö Oy Kuopion Kauppatatu 40–42: Jari Kauhanen, varalla Noora Räsänen

YIT-yhtymä Oy: Jari Kauhanen ja Perttu Sirviö

Kuopion Ravirata Oy: Lassi Heiskanen, varalla Jari Kauhanen

Metsä-Board Oyj ja Neo Industrial Oyj: Atte Kiiski, varalla Tiina Korhonen

Atria Oyj: Jouko Åkerlund, varalla Jari Kauhanen

Kuopion seudun Uusyrityskeskus: Jari Kauhanen, varalla Noora Räsänen

Wäläkki Keski-Savon Uusyrityskeskus: Noora Räsänen, varalla Jari Kauhanen

Kuopion Kauppakamari: Jari Kauhanen, varalla Perttu Sirviö

Etujärjestöjohtajat Pohjois-Savossa: Jari Kauhanen

Mavi maataloustukien toimeenpanon työryhmä: Jari Kauhanen

Pohjois-Savon metsänhoitokoulusäätiön valtuuskunta: Riikka Hänninen (valittu syksy 2021), Noora Räsänen (valittu syksy 2019) ja Kari Ollikainen (valittu syksy 2020)

Pohjois-Savon työvoima- ja yrityspalvelu- neuvottelukunta (2022–2024): Noora Räsänen, varalla Jari Kauhanen

Työterveyslaitoksen alueellinen neuvottelukunta: Heini Mämmi

Vesienhoidon yhteistyöryhmä: Jari Kauhanen, varalla Lassi Heiskanen

Valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot: Jouko Åkerlund, varaedustaja Metsänhoitoyhdistyksestä

Hanketoiminta:

MTK-Pohjois-Savo aloitti Kannattavuudella Jatkuvuutta – hankeen toiminnan 1.8.2024. Hanke on yhteistyöhanke ProAgria Itä-Suomen kanssa.

Oman hanketoiminnan lisäksi MTK-Pohjois-Savo on mukana usean hankkeen ohjausryhmissä:

Ilmastokriisi - alueellinen sopeutuminen ilmastonmuutokseen
Kamut-hanke (Kasvua mansikoille uusista tekniikoista)
Polkuja maaseudun töihin
Lypsykarjojen vaihtoehtoiset kuivitusratkaisut
Ennakoinnin integraatio Pohjois-Savossa
Kokonaisturvallisuuden klusteri Pohjois-Savossa
KasviTieto
Savon maatalouden tilannekuvat (Santtu)
N-Fiksu
Safehabitus
Kasvitaito 2.0
Lähituotteilla makuja lautaselle
Farm Gas 3
ProYritys Nyt -hanke
Aurinkosuo
Bioboost- Pohjois-Savon biotalouteen boostia
Ryytimaa

Toimihenkilöt 2024

Jari Kauhanen, Toiminnanjohtaja 2014-
Heini Mämmi, kesätyöntekijä, Innostu tiedosta! -hanke 2021, järjestöasiantuntija 2022–1/2024
Krista Autio, järjestöasiantuntija 2023-
Susanna Purhonen, toimistos sihteeri 2016–5/2024
Anne-Mari Heikkinen, projektipäällikkö, Kannattavuudella jatkuvuutta-hanke 8/2024-
Sirpa Lintunen, aluepäällikkö 2015–
Noora Räsänen, hanketyöntekijä Muki-hanke 2022–2024

TILINPÄÄTÖSTIEDOT

Tuloslaskelma (EUR)		
	01.01.2024	01.01.2023
	31.12.2024	31.12.2023
Varsinainen toiminta		
Koulutus- ja kurssit tuotot	700.00	150.00
Koulutus- ja kurssit kulut		
Muut kulut	-4 744.08	-4 055.06
Koulutus- ja kurssit kulut	-4 744.08	-4 055.06
Koulutus- ja kurssit kulujäämä	-4 044.08	-3 905.06
Tilaus ja ilmoitust kulut		
Muut kulut	-3 899.80	---
Tilaus ja ilmoitust kulut	-3 899.80	---
Tilaus ja ilmoitust kulujäämä	-3 899.80	---
Henkilöstökulut tuotot	74 842.07	111 897.19
Henkilöstökulut kulut		
Henkilöstökulut	-255 014.43	-271 279.64
Muut kulut	-13 942.21	-30 792.81
Henkilöstökulut kulut	-268 956.64	-302 072.45
Henkilöstökulut kulujäämä	-194 114.57	-190 175.26
Nuorten toiminta tuotot	12 269.00	10 144.00
Nuorten toiminta kulut		
Henkilöstökulut	-20 500.40	-18 753.16
Muut kulut	-25 163.40	-25 901.72
Nuorten toiminta kulut	-45 663.80	-44 654.88
Nuorten toiminta kulujäämä	-33 394.80	-34 510.88
Johto-/valiokunnat kulut		
Henkilöstökulut	-39 420.93	-38 606.06
Muut kulut	-16 715.46	-16 448.81
Johto-/valiokunnat kulut	-56 136.39	-55 054.87
Johto-/valiokunnat kulujäämä	-56 136.39	-55 054.87
Hankkeet tuotot	57 139.17	139 345.67
Hankkeet kulut		
Henkilöstökulut	-44 503.61	-97 946.57
Muut kulut	-12 635.56	-43 920.98
Hankkeet kulut	-57 139.17	-141 867.55
Hankkeet tuottojäämä	---	-2 521.88
Hallinto tuotot	37 276.21	81 017.00
Hallinto kulut		
Poistot	-545.78	-394.37
Muut kulut	-130 585.25	-185 401.06
Hallinto kulut	-131 131.03	-185 795.43
Hallinto kulujäämä	-93 854.82	-104 778.43
Varsinainen toiminta	-385 444.46	-390 946.38
Tuottojäämä	-385 444.46	-390 946.38

Varainhankinta		
Tuotot	325 327.18	308 445.50
Varainhankinta	325 327.18	308 445.50
Tuottojäämä	-60 117.28	-82 500.88
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	41 870.39	28 613.98
Kulut	-273.30	-11.83
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	41 597.09	28 602.15
Tuottojäämä	-18 520.19	-53 898.73
Tilikauden tulos	-18 520.19	-53 898.73
Tilikauden alijäämä	-18 520.19	-53 898.73

Tase vastaavaa (EUR)

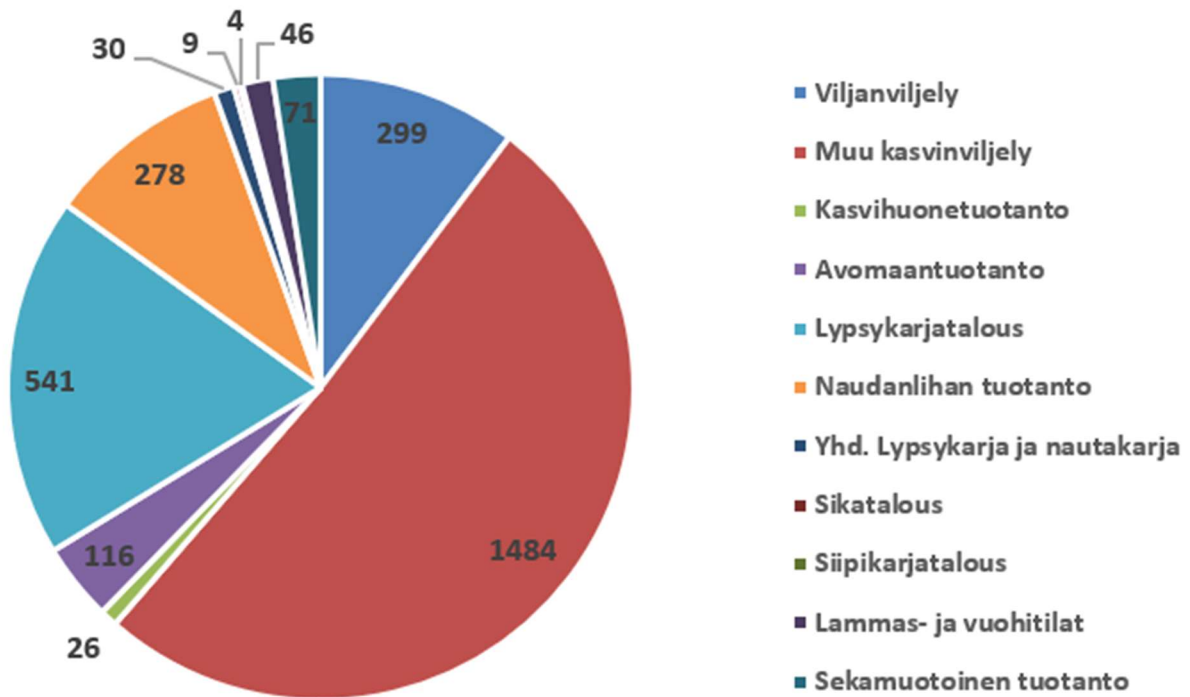
	31.12.2024	31.12.2023
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 637.32	1 183.10
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 637.32	1 183.10
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	289 514.44	289 770.36
Sijoitukset yhteensä	289 514.44	289 770.36
Pysyvät vastaavat yhteensä	291 151.76	290 953.46
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	19 111.89	49 184.15
Lainasaamiset	471 691.83	442 273.81
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	490 803.72	491 457.96
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	47 266.16	2 749.39
Siirtosaamiset	10 329.14	50 350.64
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	57 595.30	53 100.03
Rahat ja pankkisaamiset	46 576.04	60 392.65
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	594 975.06	604 950.64
Tase vastaavaa	886 126.82	895 904.10

Tase vastattavaa (EUR)

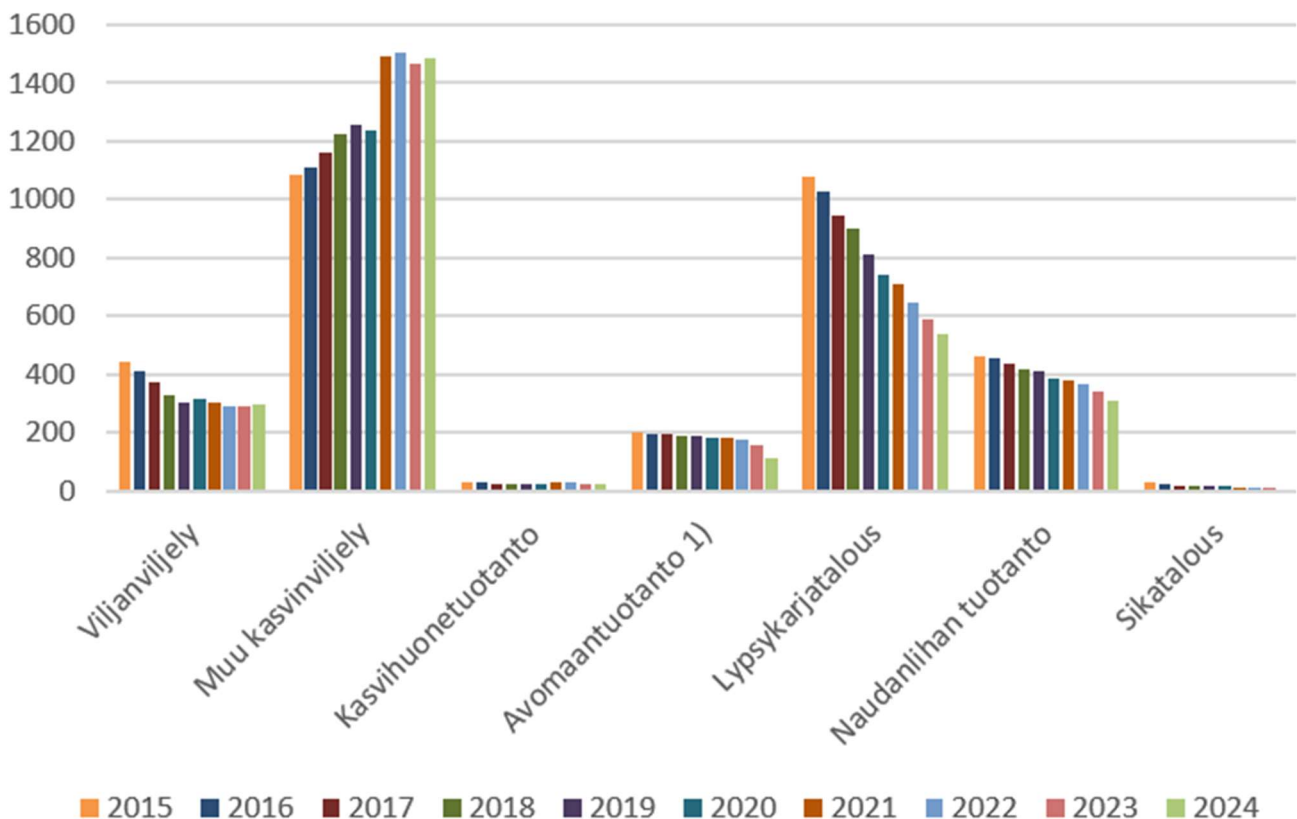
	31.12.2024	31.12.2023
Oma pääoma		
Sidotut rahastot		
Sidotut rahastot yhteensä	132 448.00	132 448.00
Muut rahastot		
Muut rahastot	454 544.89	454 544.89
Muut rahastot yhteensä	454 544.89	454 544.89
Toimintapääomat		
Edellisten tilikausien ylijäämä	102 309.33	156 208.06
Toimintapääomat yhteensä	102 309.33	156 208.06
Tilikauden alijäämä	-18 520.19	-53 898.73
Oma pääoma yhteensä	670 782.03	689 302.22
Vieras pääoma		
Pitkäaikaiset velat		
Muut velat	154 322.02	148 386.56
Pitkäaikaiset velat yhteensä	154 322.02	148 386.56
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	10 828.03	9 137.43
Muut velat	9 104.67	10 947.74
Siirtovelat	41 090.07	38 130.15
Lyhytaikaiset velat yhteensä	61 022.77	58 215.32
Vieras pääoma yhteensä	215 344.79	206 601.88
Tase vastattavaa	886 126.82	895 904.10

Tuotannon rakenne ja määrä

Maataloustukea hakeneita tiloja oli Pohjois-Savossa 2 904, mikä on 110 tilaa vähemmän kuin vuonna 2023. Vuodesta 2015 tilamäärä on alentunut 748 tilalla. Peltoalaa viljelyssä Pohjois-Savossa oli 153 000 hehtaaria, joka 400 hehtaaria vähemmän kuin 2023. (Tilastokeskus)

Kuva: Pohjois-Savon maatilojen päätuotantosuunta vuonna 2024 (kpl, tilat tuotantosuunnittain)

Kuva: Pohjoissavolaisen maatilojen tuotantosuunnat 2015–2024

Pohjois-Savossa tuotettiin maitoa viime vuonna 301,5 miljoonaa litraa. Tämä on vajaa kaksi miljoonaa litraa vähemmän kuin vuonna 2023, jolloin maitoa toimitettiin meijeriin 303,1 miljoonaa litraa. Pohjois-Savon kunnista maitoa tuotettiin eniten Kuopiossa (67,9 miljoonaa litraa) ja Kiuruvedellä (53,3 miljoonaa litraa). Lypsylehmien määrä oli noin 32 400 eläintä, joka on -930 lehmää vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pohjois-Savon osuus koko Suomen maidontuotannosta oli viime vuonna 14,3 %.

Naudanlihaa tuotettiin 11,87 miljoonaa kiloa, 13,7 % Suomen tuotannosta. Sianlihaa tuotettiin 2,83 miljoonaa kiloa, 1,8 % Suomen tuotannosta. Lampaanlihaa tuotettiin 0,05 miljoonaa kiloa, 4,8 % Suomen tuotannosta. Emolehmiä Pohjois-Savossa oli saman verran kuin vuonna 2023, reilu 5 600 emoa.

Tukea hakeneilla tiloilla viljeltiin säilörehunurmea yhteensä 87 300 hehtaarilla, joka on alaltaan suhteellisen sama kuin edellisenä vuonna. Viljakasveista rehuohraa viljeltiin 23 500 hehtaarin alalla, joka oli reilu 2 000 hehtaaria vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kauraa viljeltiin 9 000 hehtaarin alalla, joka oli 400 hehtaaria suurempi kuin edellisenä vuonna, vehnää reilun 4 000 hehtaarin alalla, kasvua edelliseen vuoteen melkein 1 000 hehtaaria. Öljykasveista kevätrypsiä viljeltiin eniten noin 1 000 hehtaarin alalla. Erikoiskasveista kuminaa viljeltiin eniten reilun 1 000 hehtaarin alalla.

Omistajanvaihdokset ja investoinnit

ELY-keskus myönsi nuoren viljelijän aloitustukea 18 uudelle yrittäjälle. Edellisvuonna aloitustuen sai 22 nuorta viljelijää. Avustuksen suuruus euroissa oli yhteensä 660 000. Korkotukilainaa myönnettiin 2 606 660 euroa.

Maatalouden investointitukia myönnettiin vuonna 2024 Pohjois-Savon alueella 251 kpl. Avustusta niihin maksettiin 12,2 miljoonaa euroa sekä korkotukilainaa 10,97 miljoonaa euroa. Lukumääräisesti eniten investointikohteita oli energiaan, salaojitukseen ja ympäristön tilaa edistäviin koneisiin ja laitteisiin.

Metsätalous ja puukauppa

Maailmantalouden kasvu oli vuonna 2024 kohtuullista epävarmuuksista huolimatta. Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun vuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) heikkenee -0,3 prosenttia vuonna 2024 kuin edellisvuonna valtiovarainministeriön ennusteen mukaan. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja yksityisen kulutuksen väheneminen. Suomen viennin kasvu vauhdittui, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarrutti erityisesti tavaraviennin kysyntää. BKT:n ennakoitaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2025. Toisaalta tuoreimmat pankkien ennusteet ovat alempia.

Euroalueella kasvu oli hidasta, mutta pidempään jatkunut hitaampi vaihe nähdään jo osin kääntyvän. Tähän viittaa kuluttajien luottamuksen elpyminen, inflaation hidastuminen ja palkkojen nousu. Toisaalta Euroaluetta rasittaa Saksan vaikea taloudellinen tilanne sekä geopoliittiset ja poliittiset jännitteet. Toisaalta Etelä-Euroopan taloudellinen tilanne nähdään jopa kannattelevan talouskasvua.

Maailmantalouden arvioidaan kasvavan 3,1 prosenttia vuonna 2024 ja hidastuvan hieman 2,9 prosenttiin vuonna 2025. Euroalueen talous elpyi kasvuun inflaation hidastuttua ja reaalityulojen kasvaessa, mutta näkymät ovat hyvin haastavat. Euroopan talous kasvoi 0,8 prosenttia vuonna 2024 ja sen odotetaan kasvavan 1,2 prosenttia vuonna 2025. Yhdysvaltojen myönteinen talouskasvu on jatkunut, mutta epävarmuus uuden hallinnon kauppapolitiikasta heikentää näkymiä. Vuoden 2024 vajaan 3 prosentista

tahdin ennakoitaan hiipuvan 2 prosenttiin seuraavina vuosina. Kiinan talouskehitykseen on liittynyt epävarmuutta ja talouden kasvun ennakoitaan hidastuvan vuoden 2024 4,2 prosentista neljään prosenttiin vuonna 2025.

Suomen vienti elpyi vuoden 2024 aikana etenkin Aasiaan ja Eurooppaan myytyjen palveluiden kasvun vetämänä. Vastaavasti euroalueella tavarakaupan supistuminen on jatkunut, mikä selittää Suomen tavaraviennin alakuloa. Tavaraviennin heikkous hidastaa Suomen talouden elpymistä, vaikka ulkomaankaupan suhdanteen pohja on ohitettu ja vienti kehittyviin talouksiin ja Yhdysvaltoihin vahvistuu.

Metsäteollisuuden suhdanteessa käännettä parempaan

Suomessa toimivalle metsäteollisuudelle maailmankauppa kääntyi jo osin parempaa loppuvuotta kohden. Maailmanmarkkinahinnat vaihtelivat ja osa tuotemarkkinoiden keskihinoista toipui edellisvuoden laskuista. Sahatavaran hinnat vahvistuivat, mutta tuotantomäärät heikentyivät hieman. Tuotantomäärät vahvistuivat hieman kemiallisen metsäteollisuuden tuotteiden osalta.

Suomessa toimivan metsäteollisuuden markkinatilanne säilyi verrattain alhaisena vuonna 2024. Kemiallisen metsäteollisuuden osalta tuloksiin vaikuttivat paperin, kartongin ja sellun alhainen hintataso verrattuna nousseeseen kulurakenteeseen. Suomen kemiallisen metsäteollisuuden tuotantomäärien ja lopputuotehintojen ennakoitiin LUKEn mukaan nousevan kaikkien lajien osalta vuonna 2024 ja jatkavan nousussa myös vuonna 2025 talouden suhdanteen elpyessä ja investointien vaikuttaessa tuotantomääriin muiden kuin paperin (-3%) osalta. Kartongin tuotanto kasvaisi 15 prosenttia, sellu 9 prosenttia. Kemiallisen metsäteollisuuden lopputuotteen hinnoissa ennakoitiin niin ikään kasvua kartongille 5% ja sellulle 2%, mutta paperille laskua (-4%).

Suomen mekaanisen metsäteollisuuden tuotantomäärien ennakoitaan LUKEn mukaan nousevan vuonna 2025 sekä vanerilla, että sahatavaralla 3 % ja keskihintojen vahvistuvan molemmilla 1 %. LUKE:n mukaan sahatavaran ja vanerin vienti nousee 3 %. Rakentamisen näkymät ovat olleet edelleen melko vaisut, mutta korkojen nopea laskun ennakoitaan piristävän tilannetta. Toisaalta epävarmuutta on edelleen vientimarkkinoilla.

Puukauppa kiihkeämpänä kuin hakkuut

Puukauppa oli voimakasta kevätkesän lisäksi syyskaudella. Loppuvuoden puun ostojen voimistumisen seurauksena ostomäärät kohosivat korkeiksi. Yksityismetsien puukauppamäärä oli 38,4 miljoonaa kuutiometriä Metsäteollisuus ry:n jäsentilaston perusteella, jossa oli nousua 17 prosenttia edellisvuodesta. Yksityismetsien kattavamman LUKEn kuukausitilaston mukaan puukauppamäärä oli 48,7 miljoonaa kuutiometriä, jossa oli nousua 19 % edellisvuodesta.

Hakkuumäärät jäivät keskimääräistä alhaisemmiksi. Vuoden 2024 hakkuumäärä yksityismetsistä oli yhteensä n. 44 miljoonaa kuutiometriä marraskuun loppuun mennessä. Vuoden 2023 markkinahakkuisiin nähden niissä oli kasvua reilu miljoona kuutiometriä marraskuun loppuun mennessä. Markkinahakkuut olivat

noin 4 prosenttia suuremmat verrattuna edellisen vuoden vastaavaan tilanteeseen. LUKE arvioi markkinahakkuiden kasvavan hieman vuonna 2024 (1 %).

Hankintahakkuiden määrä laski voimakkaasti (-14 %) marraskuun loppuun mennessä vuoden 2023 vastaavasta ajankohdasta. Yhtiöiden ja Metsähallituksen metsien hakkuut olivat noin 11 miljoonaa kuutiometriä marraskuun loppuun mennessä ja niissä oli hieman kasvua 4 % edellisvuodesta. Teollisuuden pystyvarantotasot nousivat loppuvuotta kohden voimakkaasti.

Pohjois-Savon yksityismetsissä oli hakkuuaikomuksia vuonna 2024 Metsäkeskuksen tilaston mukaan 6 675 000m³. Puunmyyntituloina tämä tarkoittaa Luken hintatilastojen mukaan 358,4 milj. euroa. Keskihinta kaikki puutavaralajit ja hakkuutavat huomioiden oli 53,7 €/m³. Mikäli kaikki hakkuuaikomukset toteutuvat, uudistushakkuista kantorahatuloa kertyisi eniten, 252 milj. euroa. Vastaavasti harvennuksista kantorahatuloa kertyisi 104milj. Euroa.

Puuraaka-aineen tuonti alhaiselle tasolle

Puun tuonti on tippunut reiluun 4 miljoonan kuutiometriin Venäjän puun tuonnin loputtua. Vuonna 2024 puuta tuodaan LUKEn ennusteen mukaan 4,2 miljoonaa kuutiometriä. Raaka- ja sivutuotepuun tuonti oli 4 miljoonaa kuutiometriä lokakuun loppuun mennessä 2024.

Tuonnin ennustetaan nousevan 4,6 miljoonaan kuutiometriin vuonna 2024. Toisaalta vuoden 2023 ennusteista jäätii reilu miljoona kuutiota alemmaksi. Raaka- ja sivutuotepuun vienti Suomesta oli noin 1,2 miljoonaa kuutiometriä lokakuun loppuun mennessä. Siinäkin on laskua edellisestä vuodesta.